

WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE

GMINA GRĘBOCICE

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
REALIZACJI USTALEŃ ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
WYBRANYCH OBSZARÓW W OBRĘBIE GRĘBOCICE
GMINY GRĘBOCICE**

OPRACOWANIE:

AUTORSKA PRACOWNIA ARCHITEKTONICZNA

PAWEŁ SZUMIGAŁA

ul. Trybunalska 40, 60-325 Poznań

LIPIEC 2012

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA OPRACOWANIA	3
2. CEL I ZAKRES PROGNOZY	3
3. METODA OPRACOWANIA I WYKORZYSTANE MATERIAŁY	5
4. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU.....	6
5. POWIĄZANIA PLANU Z INNYMI DOKUMENTAMI	7
5.1. DOKUMENTY UNII EUROPEJSKIEJ	7
5.2. DOKUMENTY KRAJOWE.....	7
5.3. DOKUMENTY REGIONALNE.....	9
5.4. DOKUMENTY LOKALNE	10
6. ANALIZA UWARUNKOWAŃ PRZYRODNICZYCH.....	11
6.1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE	11
6.2. POŁOŻENIE REGIONALNE	11
6.3. WARUNKI KLIMATYCZNE.....	11
6.4. BUDOWA GEOLOGICZNA	12
6.5. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	13
6.6. GLEBY	14
6.7. SZATA ROŚLINNA	14
6.8. WARTOŚCI KULTUROWE	15
6.9. OBSZARY PRAWNIE CHRONIONE	15
6.10. AKTUALNY STAN ZAGOSPODAROWANIA	16
7. OCENA STANU ŚRODOWISKA	17
7.1. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE.....	17
7.2. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	19
7.3. KLIMAT AKUSTYCZNY I POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	21
8. POTENCJALNE ZMIANY ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	22
9. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	23
10. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWANIA DOKUMENTU.....	24
11. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	27
12. CHARAKTERYSTYKA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ PLANU MIEJSCOWEGO ORAZ OBSZARÓW OBJĘTYCH TYCH ODDZIAŁYWANIEM.....	30
12.1. OCENA WPŁYWU PROPONOWANYCH ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PLANIE NA OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ, W TYM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	31
12.2. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ....	31
12.3. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA LUDZI.....	31
12.4. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA FAUNĘ I FLORĘ.....	32

12.5.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO WODNE	32
12.6.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA POWIETRZE.....	33
12.7.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA KLIMAT AKUSTYCZNY	34
12.8.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI.....	34
12.9.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA KRAJOBRAZ, ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE.....	35
12.10.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA POLA ELEKTROMAGNETYCZNEGO	35
12.11.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA KLIMAT	36
12.12.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ZASOBY NATURALNE	36
12.13.	POZOSTAŁE ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z USTALEŃ PROJEKTU PLAN	36
13.	SYNTEZA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ	37
14.	OCENA ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNYCH ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	38
14.1.	OCENA ZGODNOŚCI PROJEKTOWANEGO ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENI Z WARUNKAMI OKREŚLONYMI W OPRACOWANIU EKOFIZJOGRAFICZNYM.....	38
14.2.	OCENA ZGODNOŚCI USTALEŃ PLANU Z PRZEPISAMI PRAWA DOTYCZĄCYMI OCHRONY ŚRODOWISKA.....	38
14.3.	OCENA STRUKTURY FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNEJ	38
15.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	39
16.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY.....	40
17.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA.....	41
18.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	42
19.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	42
20.	BIBLIOGRAFIA	44

1. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA OPRACOWANIA

Podstawę prawną wykonania „Prognozy oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wybranych obszarów w obrębie Grębocice Gminy Grębocice” stanowi art. 46 oraz art. 51 „Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [25].

Podstawę formalną opracowania stanowi natomiast Uchwała Rady Gminy Grębocice Nr .../.../2012 z dnia ..... 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wybranych obszarów w obrębie Grębocice Gminy Grębocice.

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony poprzez:

1. pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu dotyczące uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wybranych obszarów w obrębie Grębocice Gminy Grębocice,
2. pismo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Polkowicach dotyczące uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wybranych obszarów w obrębie Grębocice Gminy Grębocice pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

2. CEL I ZAKRES PROGNOZY

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wybranych obszarów w obrębie Grębocice Gminy Grębocice.

Celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest ustalenie przeznaczenia danego terenu oraz określenie warunków jego zabudowy i zagospodarowania. Nadrzędnym zadaniem planu miejscowego jest właściwe kształtowanie ładu przestrzennego. Dokonuje się ono poprzez wprowadzanie odpowiednich standardów urbanistycznych oraz określenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

Celem prognozy jest ocena projektowanego planu zagospodarowania przestrzennego, który w możliwie najwyższym stopniu winien zapewniać wykorzystanie zasobów środowiska dla rozwoju zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Prognoza powinna umożliwić identyfikację przewidywanych skutków środowiskowych spowodowanych realizacją planu oraz dokonać oceny, czy przyjęte rozwiązania ochrony środowiska w sposób wystarczający zabezpieczą środowisko przed powstaniem konfliktów i zagrożeń.

Przez strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko rozumie się postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu, obejmujące w szczególności:

- a) uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- b) sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- c) uzyskanie wymaganych ustawą opinii,
- d) zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

W prognozie oddziaływania na środowisko dokonano identyfikacji najważniejszych uwarunkowań ekofizjograficznych na obszarze objętym planem zagospodarowania przestrzennego na tle uwarunkowań przyrodniczych w skali gminy i w skali regionalnej. Dokonano analizy przyjętych rozwiązań planistycznych i ustaleń planu miejscowego, w tym identyfikacji najważniejszych oddziaływań, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń dokumentu. Z uwagi na specyfikę planu, który określa przeznaczenie terenu i zasady zagospodarowania, lecz nie określa tempa i skali ich osiągnięcia, prognoza oddziaływania na środowisko ma jedynie charakter jakościowy.

Niniejsza prognoza została wykonana z uwzględnieniem zakresu określonego w artykule 51 Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko [25].
Prognoza oddziaływania na środowisko:

1. Zawiera:

- Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

2. Określa, analizuje i ocenia:

- Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczącej obszarów podlegającej ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednio, pośrednio, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na cele i podmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności:
  - różnorodność biologiczną,
  - ludzi,
  - zwierzęta,
  - rośliny,
  - wodę,
  - powietrze,
  - powierzchnię ziemi,
  - krajobraz,
  - klimat,
  - zasoby naturalne,
  - zabytki,
  - dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

3. Przedstawia:

- Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i podmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – przedstawia rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonywania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Prognoza jest wykładana do publicznego wglądu razem z planem i ma służyć jako materiał pomocniczy dla społeczeństwa w celu zapoznania się z możliwymi skutkami środowiskowymi projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

3. METODA OPRACOWANIA I WYKORZYSTANE MATERIAŁY

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych. Informacje zawarte w niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko opracowane zostały stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości planu miejscowego. Analizę i ocenę stanu środowiska wykonano na podstawie danych monitoringu środowiska na poziomach krajowym i regionalnym oraz danych z dostępnych dokumentów strategicznych i planistycznych. Uwzględniono uwarunkowania wynikające z obecnego stanu środowiska, jego podatności oraz odporności na degradację, a także zdolności do samoregeneracji. Uwzględniono także informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla przyjętych dokumentów powiązanych z planem miejscowym.

Przy opracowaniu prognozy wykorzystano następujące dokumenty i opracowania:

- 1) „Polska 2025. Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju” [9];
- 2) „Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016” [8];
- 3) „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju” [2];
- 4) „Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2007 – 2013” [3];
- 5) „Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku”, 2005 [16];
- 6) „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego” (Uchwała nr XLVIII/873/2002 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2002 r.) [7];
- 7) „Program zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska dla województwa dolnośląskiego”, 2002 [12];
- 8) „Plan gospodarki odpadami Województwa Dolnośląskiego”, 2004 [6];
- 9) „Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim w 2010 roku”, WIOŚ Wrocław, 2011 [13];
- 10) „Program Ochrony Środowiska Gminy Grębocice”, Wrocław 2004 [10];
- 11) „Plan Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Zagłębia Miedziowego”, Polkowice 2005 [5];
- 12) „Strategia Rozwoju Gminy Grębocice”, Grębocice 2006 [15];
- 13) „Program opieki nad zabytkami gminy Grębocice na lata 2007-2011”, Grębocice, 2007 [11];
- 14) „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grębocice” (Uchwała Rady Gminy Grębocice Nr XV/59/2007 z dnia 23 października 2007 r.) [17];
- 15) „Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Grębocice” [4];
- 16) „Komentarz do mapy sozologicznej w skali 1:50 000 Arkusz M-33-21-A Głogów”, Baraniecki Leszek, Bieroński Jerzy, Kuźniewski Eugeniusz, Pawlak Władysław, 1998 [1].

Do podstawowych aktów ustawowych i rozporządzeń wykonawczych wykorzystanych przy opracowywaniu prognozy należą:

- *Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* [20],
- *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* [21],
- *Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* [22],
- *Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne* [23],
- *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* [24],
- *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [25],
- *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* [26],

- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku [27],*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego [28].*

4. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU

Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [22] „w celu ustalenia przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego”.

Zawartość projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z treści art. 15 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [22]. W projekcie planu, zgodnie z art. 15 ust. 2., określono:

- przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
- zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów;
- szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;
- granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w tym terenów górniczych, a także narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych;
- zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- sposób tymczasowego zagospodarowania terenów, ich urządzania i użytkowania;
- stawki procentowe, na podstawie których ustala się opłatę, o której mowa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;

Główne cele i zasady rozwoju zagospodarowania przestrzennego określa Koncepcja zagospodarowania przestrzennego kraju [2], do której nawiązuje Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego [7]. Studia gminne nawiązują z kolei do celów określonych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może naruszać ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z art. 15 ust. 1. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r.

Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wybranych obszarów w obrębie Grębocice Gminy Grębocice nie narusza ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grębocice [17]. Przedmiotem opracowania planu zagospodarowania przestrzennego są tereny obejmujące działki nr 114/8 i 114/9 położone w północnej części miejscowości Grębocice oraz działkę nr 689 zlokalizowaną we wschodniej części miejscowości gminnej.

Celem regulacji prawnych zawartych w planie jest potrzeba określenia przeznaczenia oraz przestrzennego uporządkowania obszaru. Plan ustala przeznaczenie terenów dla lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej oraz dla usług wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi oraz infrastrukturą techniczną.

5. POWIĄZANIA PLANU Z INNYMI DOKUMENTAMI

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia opracowania planistyczne i strategiczne opracowane na różnych poziomach: wspólnotowym, krajowym, regionalnym i lokalnym. W dokumentach tych ważne miejsce zajmuje problematyka ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

5.1. DOKUMENTY UNII EUROPEJSKIEJ

Ochrona środowiska jest jednym z ważniejszych przedmiotów regulacji wspólnotowej. Dokonuje się ona przede wszystkim w postaci dyrektyw Wspólnot Europejskich znajdujących odzwierciedlenie w ustawodawstwie poszczególnych państw członkowskich. Do najważniejszych dla zagadnień związanych z zasadą zrównoważonego rozwoju dokumentów zaliczyć należy:

„Szósty Program Działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie Środowiska” [18]

Obecnie obowiązujący Program został opracowany na lata 2002-2012. Wyróżnia on cztery zasadnicze obszary priorytetowe: zmiany klimatu, ochrony przyrody i bioróżnorodność, środowisko i zdrowie oraz zasoby naturalne i odpady. Podstawowym zadaniem Programu jest pełna integracja wymagań ochrony środowiska z innymi politykami i działaniami Wspólnoty. W myśl założeń Programu, wszelkie działania podejmowane na poziomie Wspólnotowym cechować powinno całościowe podejście do zagadnień ochrony środowiska i zdrowia ludzi, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju.

„Strategia Lizbońska” (2000r.) [14]

Strategia Lizbońska zakłada przekształcenie Unii Europejskiej w najbardziej konkurencyjną gospodarkę światową w ciągu dziesięciolecia. Dokument wyznacza pięć głównych działań: gospodarki opartej na liberalizacji, wiedzy i integracji rynków, przedsiębiorczości i spójności społecznej oraz rozwoju zrównoważonym. W ramach piątego działania wyróżniono cztery priorytety: zapobieganie zmianom klimatu, gospodarowanie zasobami naturalnymi, ochrona zdrowia, przeciwdziałanie presjom ze strony transportu. W ujęciu tym zrównoważony rozwój sprowadza się do kwestii ochrony środowiska.

„Zrównoważona Europa dla lepszego świata”, tzw. Strategia z Goeteborga [19]

Dokument ten uzupełnia założenia Strategii Lizbońskiej dotyczące ochrony środowiska o elementy trwałego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Przedmiotowa Strategia dotyczy najpoważniejszych zagrożeń dla zrównoważonego rozwoju w Europie i na świecie, określając je pojęciem tzw. tendencji niezrównoważonych. Wśród nich wyróżniono: zmiany klimatyczne, zdrowie publiczne, transport i wykorzystanie gruntów, zarządzanie zasobami naturalnymi, wyzwania związane ze starzeniem się społeczeństwa, ubóstwo i wyłączenie społeczne.

Idea zrównoważonego rozwoju to założenie stałego postępu gospodarczego i społecznego zharmonizowanego ze środowiskiem naturalnym. Chodzi o zbudowanie takiego modelu gospodarczego, który zapewni postęp ludzkości oraz zapewni wszystkim możliwość lepszego życia bez niszczenia wspierających go systemów. Oznacza to wykorzystywanie dóbr przyrody przy jednoczesnym ich poszanowaniu. Zasada ta została odzwierciedlona w ustaleniach projektowanego dokumentu. Ustalenia dokumentu respektują zasadę zrównoważonego rozwoju, głównie poprzez zapewnienie właściwych standardów ochrony środowiska, krajobrazu, zabytków z uwzględnieniem potrzeb rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

5.2. DOKUMENTY KRAJOWE

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Wśród dokumentów krajowych szczególne znaczenie ma Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. W art. 5 i 74 Konstytucja określa zrównoważony rozwój jako zasadę, którą winno się kierować Państwo. Zgodne z Konstytucją ustawa Prawo ochrony Środowiska oraz ustawy jej pokrewne zobowiązują do kierowania się zasadą zrównoważonego rozwoju na różnych etapach działań: planistycznych, realizacyjnych i zarządzania.

„Polska 2025. Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju” [9]

Strategia wyznacza podstawy i związki dla rozwoju kraju, integrujące działania w dziedzinie polityki społecznej, gospodarczej, ochrony środowiska, a także gospodarki przestrzennej i regionalnej w Polsce. Dokument ten został opracowany jako rządowa strategia rozwoju. Jest to pierwszy w Polsce plan o takim charakterze. Zgodnie z zapisami konstytucyjnymi opiera się na zasadzie trwałego i zrównoważonego rozwoju. Definiuje go jako „proces, który charakteryzuje się dążeniem do osiągnięcia trwałego rozwoju gospodarczego i społecznego poprzez zapewnienie dostępu do zasobów zarówno odnawialnych, jak i nieodnawialnych, wzrostu jakości życia w czystym i naturalnym środowisku, wzrostu ekonomicznego dokonującego się poprzez bardziej efektywne wykorzystanie surowców i innych zasobów przyrody, racjonalizację zużycia energii i pracy, a także rozwój proekologicznych technologii oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Istotą tak rozumianego trwałego i zrównoważonego rozwoju jest powiązanie szybkiego rozwoju gospodarczego i wzrostu jakości życia ludności z poprawą stanu środowiska przyrodniczego i dążeniem do zachowania go w dobrym stanie dla przyszłych pokoleń”.

„Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016” [8]

Podstawowym celem Polityki Ekologicznej Państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) oraz tworzenie podstaw do rozwoju zrównoważonego. Realizacja podstawowego celu powinna być osiągnięta poprzez niezbędne działania organizacyjne, inwestycyjne, tworzenie regulacji dotyczących zakresu korzystania ze środowiska. Do podstawowych celów realizacyjnych polityki ekologicznej zaliczono: wzmacnianie systemu zarządzania ochroną środowiska, ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody, zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii, dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego dla ochrony zdrowia mieszkańców Polski, ochrona klimatu. Plan miejscowy uwzględnia większość wymagań stawianych przez politykę ekologiczną. Dokument zawiera szczegółowe wytyczne w zakresie ochrony powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, gleb, zieleni, eliminacji hałasu czy zagospodarowania odpadów.

„Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju” [2]

Jest najważniejszym dokumentem dotyczącym ładu przestrzennego Polski. Realizacja tego dokumentu umożliwi zbudowanie sprawnego i przejrzystego systemu planowania przestrzennego na każdym poziomie gospodarowania przestrzenią, a także zapewni tworzenie korzystnych warunków do działalności gospodarczej. KPZK formułuje zasady i działania służące zapobieganiu konfliktom w gospodarowaniu przestrzenią i zapewnieniu bezpieczeństwa. Celem strategicznym KPZK 2030 jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie. Aby zrealizować cel strategiczny sformułowano sześć celów operacyjnych: podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej, poprawa spójności wewnętrznej kraju, poprawa dostępności terytorialnej kraju, kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski, zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa, przywrócenie i utwalenie ładu przestrzennego, jako ważnego elementu warunkującego rozwój kraju.

KPZK 2030 formułuje tezę o przyspieszeniu rozwoju i modernizacji Polski w ciągu najbliższych dwóch dekad, co spowoduje istotne konsekwencje dla zagospodarowania przestrzennego kraju. W efekcie rdzeniem krajowego systemu gospodarczego, i ważnym elementem systemu europejskiego, stanie się współzależny otwarty układ obszarów funkcjonalnych najważniejszych polskich miast, zintegrowanych w przestrzeni krajowej i międzynarodowej. Jednocześnie na rozwoju największych miast skorzystają mniejsze ośrodki i obszary wiejskie. Oznacza to, że obszary miejskie i wiejskie są postrzegane jako dopełniające się wzajemnie oraz stanowiące integralną całość społeczno-gospodarczą i przestrzenną. Podstawową cechą Polski 2030 r. będzie spójność społeczna, gospodarcza i przestrzenna.

Wyznaczone cele realizowane będą poprzez ustalenia analizowanego planu miejscowego.

5.3. DOKUMENTY REGIONALNE

Na poziomie regionalnym opracowywane są dokumenty odnoszące się do sytuacji społeczno-gospodarczej, zagospodarowania przestrzennego i ochrony środowiska na obszarze województwa. Wśród narzędzi polityki regionalnej wyróżnić należy przede wszystkim:

„Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku”, 2000 [16]

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego spełnia ważną rolę w procesie podejmowania działań mogących wpłynąć na rozwój województwa. Celem dokumentu jest wskazanie kierunków rozwoju gospodarczego i infrastrukturalnego. Ma on stanowić także narzędzie do poprawy warunków życia mieszkańców Dolnego Śląska. Celem nadrzędnym Strategii jest „Podniesienie poziomu życia mieszkańców Dolnego Śląska oraz poprawa konkurencyjności regionu przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju”. Określono także tzw. cel przestrzenny: „Zwiększenie spójności przestrzennej i infrastrukturalnej regionu i jego integracja z europejskimi obszarami wzrostu”. W ramach tak określonego celu zakłada się stymulowanie i umacnianie integracji przestrzennej oraz infrastrukturalnej Dolnego Śląska z Polską i Unią Europejską oraz wewnątrz regionu, aktywną ochronę wartości przyrodniczych i kulturowych oraz kształtowanie środowiska przyrodniczego Dolnego Śląska w oparciu o zasady ekorozwoju. W ramach wyznaczonego celu wskazano pięć priorytetów:

- 1) poprawa spójności przestrzennej regionu,
- 2) zrównoważony rozwój obszarów wiejskich,
- 3) poprawa ładu przestrzennego, harmonijności struktur przestrzennych,
- 4) zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa i gospodarki,
- 5) zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego regionu.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu szczególne znaczenie mają działania wyznaczone w ramach trzeciego priorytetu, a mianowicie:

- 1) kształtowanie atrakcyjnych form różnorodnych zespołów zabudowy, w tym rewitalizacja obszarów zdegradowanych,
- 2) Rozwój współpracy międzynarodowej w zakresie planowania przestrzennego, współpracy między regionami i jednostkami lokalnymi. Intensyfikacja współpracy województwa dolnośląskiego z krajami czeskimi w dziedzinie transgranicznych połączeń komunikacyjnych,
- 3) Ochrona dziedzictwa kulturowego.

Powyższe działania znajdują odzwierciedlenie w ustaleniach projektowanego planu miejscowego.

„Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Dolnośląskiego” [7]

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa jest drugim dokumentem planistycznym, po strategii rozwoju województwa. W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego uwzględniono i rozwinięto podstawowe uwarunkowania, cele strategiczne oraz kierunki polityki przestrzennego zagospodarowania kraju zawarte w „Koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju”. Określono cele strategiczne rozwoju przestrzennego województwa, wyznaczono nadrzędne zasady zagospodarowania przestrzennego oraz sformułowano cele, zasady realizacji i kierunki polityki przestrzennej dla podstawowych sfer i systemów zagospodarowania województwa.

W świetle ustaleń dokumentu obszar gminy Grębocice położony jest w strefie o przeważającym udziale funkcji przemysłowej i gospodarczej – do restrukturyzacji przemysłu z podwyższeniem standardów ochrony środowiska. Obejmuje teren Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego (LGOM). Walorem jest duży potencjał gospodarczy KGHM Polska Miedź S.A. i jego wysoka pozycja na światowym rynku miedzi i srebra. Do głównych problemów należy zaliczyć: monostrukturę przemysłową, zbliżanie się przemysłu miedziowego do fazy schyłkowej oraz konieczność dalszych, intensywnych działań zmierzających do przywrócenia równowagi w środowisku przyrodniczym.

Dla strefy o przeważającym udziale funkcji przemysłowej i gospodarczej ustalono kierunki polityki przestrzennej:

- rekonwersja przemysłu, rozwój nowoczesnych, innowacyjnych technologii przemysłowych, poszukiwanie alternatywy dla miedzi,
- ochrona udokumentowanego złoża węgla brunatnego „Legnica”,

- rozbudowa i modernizacja systemu komunikacji drogowej, w tym budowa przepraw mostowych na Odrze (Głogów, Radoszyce, gm. Rudna),
- rozwiązanie problemu składowania i zagospodarowania odpadów poflotacyjnych (zbiornik Żelazny Most),
- rekultywacja w kierunku leśnym i wodnym terenów zdegradowanych (gmina Polkowice i Rudna),
- kształtowanie powiązań ekologicznych.

Projektowany plan miejscowy uwzględnia powyższe ustalenia w zakresie wynikającym z przedmiotu opracowania.

„Program zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska dla województwa dolnośląskiego” [12]

W programie zostały zawarte cele i zadania, których realizacja ma zapewnić zrównoważony rozwój – taki rozwój, w którym zaspokajanie potrzeb współczesnych pokoleń nie ogranicza możliwości realizacji potrzeb przyszłych pokoleń. Długoterminowy cel programu został sformułowany następująco: „Harmonijny, zrównoważony rozwój województwa, w którym wymagania ochrony środowiska nie tylko mają istotny wpływ na przyszły charakter regionu, ale również wspierają jego rozwój gospodarczy”. Zgodnie z założeniami programu województwo winno dążyć do uporządkowania polityki przestrzennej poprzez odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego i promowanie zachowań proekologicznych. Poprzez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury na terenach przeznaczonych do rozwoju urbanizacji możliwe jest zminimalizowanie negatywnych jej konsekwencji. Celami strategicznymi dla województwa dolnośląskiego są:

- 1) Poprawa jakości powietrza atmosferycznego;
- 2) Zmniejszenie uciążliwości hałasu;
- 3) Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych, podziemnych i ich ochrona;
- 4) Ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko;
- 5) Podniesienie jakości gleb;
- 6) Ochrona zasobów złóż poprzez ich racjonalne wykorzystanie;
- 7) Ochrona i wzrost różnorodności przyrodniczej;
- 8) Ograniczenie wystąpień nadzwyczajnych zagrożeń środowiska;
- 9) Podniesienie świadomości ekologicznej w społeczeństwie;
- 10) Otwarta i dwustronna komunikacja pomiędzy wszystkimi stronami zaangażowanymi w ochronę środowiska;
- 11) Uzyskanie pełnej informacji o stanie środowiska.

Analiza powyższych zapisów określających cele strategiczne dla województwa dolnośląskiego określiła konieczność ich ujęcia w planie miejscowym.

5.4. DOKUMENTY LOKALNE

Wśród dokumentów kierunkowych na poziomie lokalnym, które nawiązują do opracowań związanych z ochroną środowiska na poziomie międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym, wojewódzkim i powiatowym, znalazły się:

„Program Ochrony Środowiska Gminy Grębocice” [10]

Program Ochrony Środowiska dla gminy Grębocice opracowany został w celu realizacji polityki ekologicznej państwa. Program składa się z czterech głównych części: ogólnej charakterystyki gminy, opisu stanu istniejącego w zakresie środowiska naturalnego i podstawowej infrastruktury komunalnej, oddziałującej bezpośrednio na środowisko, przedstawienia celów polityki ekologicznej gminy, w tym programu zadań krótkookresowych, do 2007 roku i długookresowych tj. do 2011 roku, opisu podstawowych instrumentów zarządzania programem i możliwości finansowania zadań, wynikających z programu.

Program określa główne problemy ekologiczne gminy w zakresie powierzchni ziemi, wód powierzchniowych, gospodarki wodno-ściekowej, środowiska przyrodniczego powietrza atmosferycznego, środowiska akustycznego i promieniowania elektromagnetycznego. Identyfikacja problemów ekologicznych pozwoliła na sformułowanie celów polityki ekologicznej

gminy. Dokument zawiera program działań na rzecz poprawy jakości gleb i gruntów oraz ochrony zasobów kopalin, poprawy jakości i ochrony zasobów wodnych, poprawy jakości walorów środowiska przyrodniczego, poprawy jakości powietrza atmosferycznego, poprawy stanu środowiska akustycznego oraz poprawy stanu środowiska przed promieniowaniem. Wskazano także na potrzebę rozwoju turystyki i rekreacji oraz edukacji ekologicznej.

Plan miejscowy realizuje określone w Programie działania w zakresie ochrony wszystkich komponentów środowiska przyrodniczego gminy, na które projektowane zagospodarowanie i zabudowa mogą wywierać wpływ.

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grębocice” [17]

Studium stanowi podstawowy dokument planistyczny wyznaczający uwarunkowania i kierunki polityki przestrzennej gminy. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może naruszać jego ustaleń. Preferowanym kierunkiem zagospodarowania obszaru objętego planem są tereny z przewagą zabudowy jednorodzinnej lub zagrodowej oraz obiektów usług i produkcji niekolidujących z funkcją mieszkaniową.

6. ANALIZA UWARUNKOWAŃ PRZYRODNICZYCH

6.1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE

Gmina Grębocice położona jest w północnej części województwa dolnośląskiego, w północno-wschodniej części powiatu polkowickiego. Graniczy z gminami: Głogów i Pęcław w powiecie głogowskim, Rudna w powiecie lubińskim oraz Polkowice w powiecie polkowickim. Powierzchnia gminy wynosi 122 km². W skład gminy wchodzi 17 sołectw obejmujących 21 miejscowości.

Przez teren gminy Grębocice przebiegają drogi wojewódzkie nr 292, 331 i 104 oraz linia kolejowa o znaczeniu państwowym nr 273 relacji Wrocław Główny – Szczecin [17].

Obszar objęty zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje działki nr 114/8 i 114/9 położone w północnej części miejscowości Grębocice oraz działkę nr 689 zlokalizowaną we wschodniej części miejscowości gminnej.

6.2. POŁOŻENIE REGIONALNE

Według podziału Polski na jednostki fizyczno-geograficzne (J. Kondracki, 1994), obszar gminy Grębocice znajduje się w zasięgu makroregionu Obniżenie Milicko-Głogowskiej (318.3), w mezoregionie Pradolina Głogowska (318.32). W bardziej szczegółowym podziale jest to mikroregion Równina Grębocicka, niemająca własnego oznaczenia w podziale Kondrackiego. Część obszaru gminy należy do Wału Trzebnickiego (318.4) i mezoregionie Wzgórza Dalkowskie (318.42) [1]. Obszary objęte zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego położone są w obrębie Równiny Grębocickiej.

6.3. WARUNKI KLIMATYCZNE

Zgodnie z informacjami zawartymi w „Komentarzu...” [1] w rolniczo-klimatycznym podziale Polski R. Gumińskiego (1948) niemal cały teren gminy należy do dzielnicy zachodniej. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi tu 8-8,5°C, a okres wegetacyjny trwa 210-220 dni. Początek robót polowych przypada przeciętnie na drugą lub trzecią dekadę marca. Dni gorących rejestruje się tu średnio 30-35, z przymrozkiem około 110, mroźnych około 30, a bardzo mroźnych 1-2. Ostatnie przymrozki występują w okresie 20-25 kwietnia. Pokrywa śnieżna trwa 50-60 dni i zanika przeciętnie do 25-30 marca. Jej średnia grubość maksymalna wynosi do 10-15 cm. Grubość najwyższa z maksymalnych wynosi na większej części obszaru 50-60 cm, w części północnej obniża się do 40-50 cm. Średnia roczna suma opadów atmosferycznych kształtuje się na poziomie 530-640 cm. Maksymalna suma miesięczna przypada na lipiec, natomiast minimalna na styczeń lub luty. W półroczu ciepłym (V-X) opad wynosi przeciętnie 350-410 mm, a w półroczu

chłodnym (XI-IV) 180-230 mm. Średnie roczne parowanie terenowe wynosi 450 mm. Na całym obszarze przeważa kierunek wiatru zachodniego (17-20%), a drugorzędnie południowo-zachodniego (16-20%). Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 3,0 – 3,5 m s⁻¹. Frekwencja cisz atmosferycznych wynosi średnio do 5% [1].

6.4. BUDOWA GEOLOGICZNA

Zgodnie z informacjami zawartymi w Studium [17] pod względem tektonicznym gmina Grębocice należy do jednostki monokliny przedsudeckiej. Głębokość najstarszego, kaledońskiego podłoża wynosi tu około 1,5 km. Zalegają na nim skały osadowe permu i triasu, przede wszystkim piaskowca i skał węglanowych. Z tą warstwą stratygraficzną (głównie cechsztynu i czerwonego spągowca) związane są łupki miedzionośne. Miedzi towarzyszą różne cenne surowce: sól kamienna, anhydryt, ołów, srebro i kobalt. Złoża te występują na głębokości rzędu 1000 m. Warstwa trzeciorzędowa osiąga miąższość do około 300 m i zalega na zróżnicowanej głębokości: od 0 do 100 m p.p.t. Struktura stratygraficzna i litologiczna trzeciorzędu przedstawia się następująco (według Inwentaryzacji przyrodniczej gminy - Etap I):

- eocen - piaski kwarcowo-glaukonitowe,
- oligocen - iły, piaski i mułki z kilkoma warstwami węgla brunatnych,
- miocen dolny - iły, mułki z wkładkami piasków i żwirów,
- miocen środkowy - piaski i żwiry z przewarstwieniami iłów i mułków z pokładami węgla brunatnego,
- miocen górny - piaski i żwiry z warstwami węgla brunatnego oraz iły i mułki,
- pliocen - osady ilasto-piaszczyste, lokalnie wychodzące na powierzchnię.

Wierzchnie warstwy podłoża budują utwory czwartorzędowe: lodowcowe (glacjalne), wodnolodowcowe (fluwioglacjalne; glacialfluwialne) oraz rzeczne (fluwialne). Miąższość warstwy czwartorzędowej jest zróżnicowana: od 0 m do ponad 100 m.

Największą część gminy, znajdującą się w zasięgu Pradoliny Głogowskiej (Równiny Grębocickiej) wypełniają holoceni i plejstoceni utwory rzeczne. Prawie całą północno-wschodnią część gminy budują holoceni namuły (rejony wsi: Czerńczyce, Bucze, Szymocin, Żabice, Rzeczyca i tereny na północ od Trzęsowa). Wzdłuż koryta rzeki Rudnej, po jej prawobrzeżnej stronie, ciągnie się szeroki pas holoceni rzecznych mułków, piasków i żwirów. Utwory takie budują też rozległe dno doliny rzeki Moskorzynki i wielu jej dopływów. Po obu stronach tej rozszerzającej się ku północy doliny znajdują się nieco wyżej wyniesione akumulacyjne terasy nadzalewowe, zbudowane z plejstoceni mad, mułków, piasków i żwirów rzecznych [17].

Równina Grębocicka, obejmująca większą część gminy, tworzy prawie płaską powierzchnią o znikomym spadkach, wyniesioną do rzędnych od 75 do 90 m n.p.m. Jedynie w części północno-wschodniej, gdzie zachował się rozległy ostaniec terasy kemowej, rzeźba terenu jest bardziej zróżnicowana, a wysokości bezwzględne przekraczają tam 100 m n.p.m. Wzgórza Dalkowskie, będące wałem spiętrzony moreny czołowej, zajmują południowo-zachodnią oraz południową część gminy [17]. Tereny opracowania zlokalizowane jest na wysokości około 82-84 m n.p.m.

W głębszych warstwach skalnych występuje miedź i użyteczne pierwiastki towarzyszące. Południowa część gminy znajduje się w zasięgu terenów górniczych: „Rudna I” i „Rudna II”, a południowo-zachodnia (przy granicy z gminą Jerzmanowa) wchodzi w zasięg terenu górniczego „Sieroszowice I”. Ponadto w 2004 roku ustanowiono nowy obszar i teren górniczy „Głogów Głęboki - Przemysłowy”, w którego zasięgu znajdują się znaczne obszary zachodniej części gminy (z terenami zabudowy wsi gminnej Grębocice włącznie). Na obszarze gminy Grębocice wspomniany obszar górniczy zajmuje powierzchnię 3040 ha (24,9% gminy i 54,3% obszaru górniczego), a teren górniczy 3575 ha (29,3% gminy i 49,4% terenu górniczego). Pozostałe części terenu i obszaru górniczego „Głogów Głęboki - Przemysłowy” znajdują się w gminach: Jerzmanowa, Żukowice i Głogów. Obszar i teren górniczy „Głogów Głęboki - Przemysłowy” stanowić będzie poszerzenie istniejących obszarów górniczych „Rudna” i „Sieroszowice I” w kierunku północno-wschodnim.

Na terenie gminy występuje już obecnie zainwestowanie związane z przemysłem miedziowym. Największym tego typu obiektem jest składowisko odpadów poflotacyjnych „Żelazny Most”, którego wschodni odcinek północnej części zapory znajduje się w granicach gminy Grębocice.

W warstwach trzeciorzędowych występuje węgiel brunatny. W świetle dotychczasowego rozpoznania nie przewiduje się eksploatacji tych warstw burowęglowych. Powierzchniowe warstwy gruntu o zróżnicowanej litologii zawierają natomiast szereg surowców, takich jak: piasek, pospółka, żwir, glina, mułek i ił (ten ostatni na terenach wychodni utworów trzeciorzędowych). Skały te były w przeszłości przedmiotem eksploatacji dla lokalnych potrzeb. Po ich eksploatacji pozostało wiele wyrobisk w terenie. Większość z wyrobisk poeksploatacyjnych kruszywa jest nieczynna. Niektóre z nich odznaczają się wysokimi walorami przyrodniczymi (sukcesja wtórna). W bazie ekonomicznej gminy eksploatacja kruszywa nie odgrywa znaczącej roli.

Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa Decyzją nr KZK/012//W5882/91 z dnia 31.05.1991 r. zatwierdził dokumentację geologiczną złoża soli kamiennej „Kazimierzów” występującej ponad złożem rud miedzi „Sieroszowice” w gminach: Jerzmanowa, Grębocice, Polkowice, Radwanice i Żukowice [17].

Obszar opracowania obejmujący działki nr 114/8 i 114/9 położony jest w granicach terenu górniczego „Głogów Głęboki - Przemysłowy” podlegającego ochronie na podstawie przepisów odrębnych. Ponadto obszar planu miejscowego w całości znajduje się w granicach strefy udokumentowanego złoża rudy miedzi - „Retków”.

6.5. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Głównym elementem sieci hydrograficznej gminy Grębocice jest rzeka Rudna przepływająca centralnie przez obszar gminy z południowego wschodu na północny zachód). W niektórych miejscach (m.in. pomiędzy Proszówkiem a Retkowem) koryto rzeki rozwidla się na kilka odnóg (układ roztokowy). Rudna stanowi lewobrzeżny dopływ rzeki Odry i tworzy zlewnię II rzędu, w zasięgu której znajduje się cały obszar gminy [17]. Obszary objęte planem odwadniane są w kierunku cieku Posoka stanowiącego lewobrzeżny dopływ Rudnej.

Według autorów „Komentarza...” [1] obszar gminy należy do wielkopolskiego regionu hydrogeologicznego (XIII), a w jego ramach do podregionu wielkopolsko-śląskiego (XIII 3). W podregionie wyodrębniony jest w północno-wschodniej części gminy fragment regionu hydrogeologicznego Borowca – Serbów (Pradoliny Głogowskiej). Główny użytkowy poziom wodonośny występuje w części należącej do podregionu wielkopolsko-śląskiego, w utworach czwartorzędu. W dolinach i pradolinach zwierciadło jest swobodne, a silnie naporowe na wysoczyznach. W rejonie hydrogeologicznym Borowca – Serbów użytkowy poziom wodonośny w utworach czwartorzędu zalega kilka do kilkanaście m p.p.t., a w pozostałej części podregionu 20-70 m p.p.t. Poziom użytkowy w utworach trzeciorzędu zalega zwykle 80-130 m p.p.t. i zawiera wody naporowe pod znacznym ciśnieniem. Wydajności ujęć są bardzo zróżnicowane – od kilkunastu do 120 m³h⁻¹. W głębszym podłożu występują wody szczelinowe w utworach triasu, mające podrzędne znaczenie użytkowe (mała wydajność, podwyższona mineralizacja wody). W obrębie podregionu legnickiego główny poziom wodonośny występuje w utworach czwartorzędu, od kilkunastu do 60 m p.p.t. Zawiera wody o zwierciadle słabo naporowym, lokalnie swobodnym. Największa wodonośność na obszarze gminy występuje w rejonie hydrogeologicznym Borowca – Serbów (powyżej 120 m³h⁻¹ w dolinie Odry i 70-120 m³h⁻¹ w pozostałej części). W regionie wielkopolskim wodonośność wynosi 10-30 m³h⁻¹. Na przeważającym obszarze gminy pierwszy poziom wodonośny jest izolowany od powierzchni. Wody wymagają prostego uzdatniania. Pierwsze zwierciadło wód podziemnych zalega do 5 m p.p.t. [1].

Zgodnie ze Studium [17] większa część gminy (z wyjątkiem jej zachodnich fragmentów) znajduje się w zasięgu obszaru wysokiej ochrony wód podziemnych (OWO) Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 314 „Pradolina rzeki Odry (Głogów)”. W centralnej części gminy, w rejonie pomiędzy Retkowem, Wilczynem, Świninem, Starą Rzeką i Proszówkiem, znajduje się obszar zasobowy zespołowych ujęć wody podziemnej. Obszar o tym samym charakterze występuje też w północno-wschodniej części gminy, obejmując rejony wsi Szymocin, Rzeczyca, Żabice i Trzęsów. W kierunku północnym obszar ten wchodzi w zasięg granic gminy Pęcław. Oba obszary zasobowe wód podziemnych obejmują wody czwartorzędowe, związane ze strukturami dolin kopalnych. W centralnej części gminy znajdują się ujęcia wody podziemnej „Retków - Stara Rzeką”. Wody z tych ujęć eksploatowane są na potrzeby niektórych wsi gminy Grębocice, miejscowości położonych w innych gminach oraz przemysłu miedziowego (przez operatora związanego z KGHM „Polska Miedź” S.A.) [17].

Na obszarach objętych planem woda do celów spożywczych dostarczana jest przy pomocy gminnej sieci wodociągowej.

6.6. GLEBY

Pod względem walorów przestrzeni rolniczej gmina Grębocice należy – zgodnie z informacjami zawartymi w „Komentarzu...” [1] – do gmin o średnich warunkach dla produkcji rolniczej ocenianymi w skali województwa. Według kompleksowej waloryzacji IUNG w Puławach, przestrzeń rolniczą gminy określono średnio na 75,7 punktów; średnia liczba punktów dla województwa dolnośląskiego wnosi nieco więcej, bo 79,2 (średnia dla całej Polski – 66,6 pkt). Jednak na tle powiatu polkowickiego gmina Grębocice (wraz z gminą Gaworzyce) wyróżnia się wyraźnie korzystnie. Z tego też względu, duży udział w strukturze użytkowania gruntów mają grunty rolne, a zwłaszcza pola orne, przy względnie małym udziale lasów. Obszar gminy zajmują przede wszystkim gleby brunatne wyługowane, z płatami czarnych ziem. Duży udział mają także mady [17].

6.7. SZATA ROŚLINNA

Zgodnie z geobotanicznym podziałem Śląska obszar gminy należy do prowincji Niżowo-Wyżynnej, dział Bałtycki, poddział Pas Kotlin Podgórskich, w części północno-wschodniej – kraina Wielkopolsko-Kujawska, okręg Lubuski, w pozostałej części – kraina Wał trzebnicki, okręg Żarsko-Trzebnicko-Ostrzeszowski [1].

Według autorów „Komentarza...” [1] lasy i grunty leśne zajmują łącznie 2290 ha, tj. 18,8% powierzchni gminy. Wskaźnik lesistości gminy Grębocice jest znacznie niższy od średniego dla województwa dolnośląskiego (28,9 %) i kraju. Od roku 1990 powierzchnia leśna wzrosła (z 16,4%). Współcześnie, resztki lasów w gminie zachowały się jedynie na części najstarszych siedlisk piaszczysto-żwirowych osadów fluwioglacjalnych i kemowych (południowo-zachodnia i wschodnia część gminy) [17].

Na terenie gminy występują przede wszystkim bory mieszane świeże (*Pino-Quercetum fagetosum*). Panującym gatunkiem w drzewostanie jest sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris*). Innymi drzewami są: świerk pospolity (*Picea abies*), 2 gatunki dębów – szypułkowy (*Quercus rober*) i bezszypułkowy (*Quercus sessilis*), klon zwyczajny (*Acer platanooides*), a czasem i klon polny (paklon – *Acer campestre*). W warstwie krzewów rosną: leszczyna pospolita (*Corylus aveliana*) i trzmielina zwyczajna (*Evonymus europaea*). Runo budują: borówka czarna (*Vaccinium myrtilus*), szczawik zajęczy (*Oxalis acetoselia*), siódmaczek leśny (*Trientalis europaea*) i pszeniec zwyczajny (*Melampyrum pratense*) oraz rzadko występujące jarzmianka większa (*Astrantia maior*) i pomocnik baldaszkowi (*Chimophilia umbrellata*).

W dolinach rzek, zwłaszcza nad Rudną, występują łąkowe użytki zielone. Są to okresowo wilgotne, mezo- i eutroficzne łąki z rzędu *Melinietalia*. Rosną tu: prawnie chroniony goździk pyszny *Dianthus superbus*, 2 gatunki ostrożeń – warzywny (*Cirsium oleraceum*) i błotny (*Cirsium palustre*), wiaźówka błotna (*Filipendula ulmaria*), firletka poszarpana (*Lychnis flos-cuculi*) oraz trzęślica modra (*Molinia coerulea*).

Obszary pól uprawnych zajmują przeważającą część obszaru. Z uwagi na położenie pól na żyznych kompleksach użyteczności gleb, zbiorowiska chwastów polnych należą do *Aphano-Matricarietum typicum* oraz *scieranthethoseum*. W zbiorowiska tych dominującymi gatunkami są: miotła zbożowa (*Apera spica-venti*), rumianek pospolity (*Matricaria chamomilla*), chaber bławatek (*Centaurea cyanus*), rdest powojowy (*Polygonum convolvulus*), wyka drobnolistna (*Vicia hirsuta*), skrytek polny (*Aphanes arvensis*) i ostrożeń polny (*Cirsium arvense*), a na zakwaszonych glebach – sporek polny (*Spergula arvensis*) i czerwiec roczny (*Scieranthus annuus*) [1].

Obszary objęte planem podlegają systematycznej synantropizacji szaty roślinnej będącej efektem zaniechania działalności rolniczej. W obrębie działek występuje przede wszystkim roślinność niska.

6.8. WARTOŚCI KULTUROWE

Gmina Grębocice, jako obszar starego osadnictwa, jest bogato wyposażona w obiekty o wysokich walorach kulturowych oraz historycznych. Do rejestru Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z obszaru tej gminy wpisano 41 obiektów.

Z obszaru gminy Grębocice w wojewódzkiej ewidencji zabytków umieszczono 376 niearcheologicznych obiektów zabytkowych. Prawie cały obszar gminy gęsto pokryty jest stanowiskami archeologicznymi. Występują one we wszystkich obrębach. Odkryte pamiątki archeologiczne pochodzą z różnych epok kulturowych: kamienia, mezolitu, neolitu, brązu i żelaza, kultury łużyckiej, wpływów rzymskich, wczesnego i późnego średniowiecza, aż do okresu nowożytnego. Są to najczęściej ślady osadnictwa i cmentarzyska. Łącznie na obszarze gminy Grębocice znajduje się 679 stanowisk archeologicznych, z których 17 zostało wpisanych do rejestru zabytków. Dla 52 stanowisk nie określono lokalizacji. Stanowiska występują na ośmiu obszarach AZP (Archeologicznego Zdjęcia Polski): 68-21, 69-21, 69-20, 70-20, 70-22, 70-21, 69-19 i 69-22 [17]. W granicach obszarów objętych zmianą planu miejscowego nie występują jednak udokumentowane stanowiska archeologiczne.

Na obszarze gminy Grębocice występują obszary, które z uwagi na wartościowy kulturowo charakter istniejącego zagospodarowania, należałoby objąć ochroną konserwatorską w formie następujących stref ochrony konserwatorskiej: strefą „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej, strefą „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego oraz strefami archeologicznej ochrony konserwatorskiej „W” i „OW”. Ponadto wskazano do objęcia ochroną konserwatorską punkty widokowe [17]. Zgodnie z ustaleniami planu teren obejmujący działki nr 114/8 i 114/9 położony jest w granicach obszaru „K” - ochrony krajobrazu kulturowego.

6.9. OBSZARY PRAWNIE CHRONIONE

Obszar objęty analizowaną zmianą planu miejscowego położony jest poza granicami obszarów objętych ochroną prawną na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody [24]. Na terenie gminy Grębocice zlokalizowane są natomiast obszary i obiekty chronionej przyrody.

Rezerwat przyrody Uroczysko „Obiszów”

Rezerwat przyrody Uroczysko „Obiszów” utworzony został na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego nr 72 z 23 czerwca 1972 r. (MP nr 36, poz.2020 z 1972 r.). Rezerwat pełni faktycznie funkcję strefy sanitarnej ujęcia wody zaopatrującej wieś Obiszów. W miejscu byłych źródeł znajdują się trzy studnie zbierające wodę, która grawitacyjnie przesyłana jest do odbiorców. Rezerwat, zajmujący obszar 6,28 ha, został utworzony w 1972 roku. Jego szatę roślinną stanowią następujące gatunki drzew: jawor, sporadycznie grab, świerk oraz fragment lasu dębowego pochodzenia naturalnego na siedlisku lasu świeżego. Pod względem geograficznym, *Dalkowskie Jary* i *Uroczysko „Obiszów”* są częścią Wzgórz Dalkowskich ciągnących się od Odry, pod Ścinawą, przez Kożuchów do rzeki Bóbr. Ich wysokość waha się od 120 - 200 m n.p.m. W rezerwacie znajdują się źródła, które już w okresie przedwojennym były wykorzystane jako ujęcia wody pitnej. Celem ochrony rezerwatowej bagien, wód otwartych, torfowisk i lasów jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu lasu dębowego na siedlisku lasu świeżego (Lśw). Według Dobrowolskiego wśród walorów przyrodniczych występuje 175 gatunków roślin naczyniowych w tym 14 gatunków należących do flory górskiej. Dominują zbiorowiska łąkowe i łąkowe z podzespołami. [10].

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Grodowiec”

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy Grodowiec utworzony został Uchwałą Rady Gminy Nr XII/113/99 z dnia 30.12.99 r. Położony jest w centralnej części miejscowości Grodowiec (obręb Grodowiec, gm. Grębocice). Posiada znaczenie ponad lokalne z uwagi na funkcje zabytków kultury materialnej występujących w granicach obrębu Grodowiec. Głównym motywem ochrony zespołu przyrodniczo – krajobrazowego są wartości estetyczne, tworzone przez ukształtowanie elementów przyrodniczych oraz elementów turystyczno – pamiątkowych. Wśród walorów przyrodniczych należących do zespołu przyrodniczo - krajobrazowego wyróżnić można dwa użytki ekologiczne Grodowiec I i Grodowiec II oraz zadrzewienie przy kościele rzymsko-katolickim, a także fragmenty lasów ze wspinałymi kolekcjami kwitnącego i owocującego bluszczu pospolitego, kilka

egzemplarzy okazałych drzew, wśród których wyróżnia się największy okaz dębu szypułkowego, aleje kasztanową i zadrzewienie Góry Kalwarii. W obrębie „Zespołu przyrodniczo - krajobrazowego Grodowiec” pod dodatkową ochroną zostały poddane i uznane za pomniki przyrody dwa dęby burgundzkie i aleja kasztanowa. [10].

Użytek ekologiczny Grodowiec I

Zajmuje powierzchnię około 0,22 ha i usytuowany jest na działkach o ewidencji gruntów nr 110/2 i 109. Celem ochrony jest małe oczko wodne o powierzchni 360 m² stanowiące miejsce rozrodu płazów, głównie żaby wodnej oraz zadrzewienia porastającego dawne wyrobiska piaskowe z różnogatunkowym drzewostanem i krzewami. W tym miejscu stwierdzono występowanie krzewu objętego ochroną ścisłą, tj. bluszczu pospolitego, pokrywającego kobiercowo dno wyrobiska oraz 3 wspaniałe okazy tego gatunku, które są kwitnące i owocujące. Teren ten stanowi lokalne wysypisko odpadów komunalnych.

Użytek ekologiczny Grodowiec II

Zajmuje pow. 0,25 ha i usytuowany jest na działce ewidencji gruntów nr 118/3. Jest to stare wyrobisko poglinowe lub naturalna forma wąwozowa. Cały teren porośnięty jest zwartym zadrzewieniem, które tworzą wierzby kruche, robinie akacjowe, dęby szypułkowe i klony zwyczajne. Warstwę krzewów tworzy kobierzec bluszczu pospolitego, śliwa tarnina, bez czarny i pojedynczo trzmielina zwyczajna, a także liczne naloty i odrosty drzew dominujących. Celem ochrony jest zagłębienie terenowe z zadrzewieniem oraz kobierzec i 2 pnące się kwitnące i owocujące wspaniałe okazy bluszczu pospolitego [10].

Pomniki przyrody

Na terenie gminy za pomnik przyrody uznano lipę szerokolistną rosnącą na cmentarzu przykościelnym w Grębocicach (w zarządzie parafii, Zarządzenie Wojewody Nr 6 z 1988 r.), a także dwa dęby i aleja kasztanowa w Zespole Przyrodniczo-Krajobrazowym – Grodowiec (Uchwała Nr XII/113/99 Rady Gminy Grębocice z dnia 30 grudnia 1999 r.).

W Inwentaryzacji przyrodniczej gminy wskazano celowość rozpatrzenia możliwości objęcia ochroną następujących obiektów:

- 1) proponowany rezerwat częściowy bluszczu pospolitego w miejscowości Rzeczyca, o powierzchni około 2 ha, znajdujący się w zasięgu zabytkowego parku,
- 2) proponowany użytek ekologiczny „Szymocin”, o powierzchni 0,22 ha, usytuowany przy drodze z Bucza do Szymocina,
- 3) proponowany użytek ekologiczny „Kanału Wstażki” w rejonie miejscowości Grodziszczce,
- 4) proponowane pomniki przyrody nieożywionej w postaci trzech głązów narzutowych w rejonie miejscowości Ogorzelec, Kwielice i Krzydłowice,
- 5) 180 drzew różnych gatunków o cechach, które mogą decydować o celowości objęcia ich ochroną pomnikową, w tym głównie dąb szypułkowy w ilości 91 egzemplarzy – co stanowi 50% wszystkich zaproponowanych do ochrony drzew - i pozostałe gatunki, tj.: wiąz szypułkowy, jesion wyniosły, kasztanowiec biały oraz lipy: drobnolistna i szerokolistna.

Poza wyżej wymienionymi dodatkowo plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego przewiduje utworzenie Parku Krajobrazowego „Dolina Odry I”, którego część, wraz z otuliną, obejmuje wschodnie obszary gminy Grębocice oraz wskazuje obszar do uzupełnienia i ukształtowania systemu przyrodniczego w nawiązaniu do koncepcji Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET-PL [17].

6.10. AKTUALNY STAN ZAGOSPODAROWANIA

Środowisko naturalne na obszarze opracowania zostało silnie przekształcone w wyniku działalności rolniczej człowieka. Obszar objęty zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje działki nr 114/8 i 114/9 położone w północnej części miejscowości Grębocice oraz działkę nr 689 zlokalizowaną we wschodniej części miejscowości gminnej. Działki stanowią grunty orne nieużytkowane, podlegające systematycznej synantropizacji. W ich obrębie występuje przede wszystkim roślinność niska. W sąsiedztwie obszarów zlokalizowane są tereny

zabudowy mieszkaniowej. Dojazd do obszarów odbywa się bezpośrednio z przylegających dróg. W sąsiedztwie działki nr 689 przebiega linia kolejowa nr 273 relacji Wrocław Główny – Szczecin. Działki nr 114/8 i 114/9 znajdują się w granicach strefy sanitarnej od czynnego cementarza wynoszącej 150 m, na obszarze której obowiązuje zakaz lokalizacji studni oraz zakaz wykorzystywania wody z nich pobranej do picia oraz potrzeb gospodarczych.

Analizowane obszary są objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w obrębach: Bucze, Czerńczyce, Grębocice, Krzydłowice, Proszówek, Retków, Rzeczyca, Szymocin i Trzęsów w gminie Grębocice, przyjętym Uchwałą Nr LX/238/2010 Rady Gminy Grębocice z dnia 10 czerwca 2010 r.. Celem przedmiotowej zmiany planu miejscowego jest potrzeba określenia przeznaczenia oraz przestrzennego uporządkowania obszaru.

7. OCENA STANU ŚRODOWISKA

7.1. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Stężenie zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym jest związane ze stopniem koncentracji źródeł emisji zanieczyszczeń, wielkością emisji, warunkami rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń oraz wpływem zanieczyszczeń transgranicznych. W tabeli nr 7.1.1 przedstawiono dopuszczalne wartości stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu, określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r.

Tab. 7.1.1. Wartości dopuszczalnych stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu, określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r., ze względu na ochronę zdrowia ludzi.

nazwa substancji	okres uśredniania wyników pomiarów	poziom dopuszczalny substancji w powietrzu [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	margines tolerancji [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]			
			2007 r.	2008 r.	2009 r.	od 2010 r.
Benzen	rok kalendarzowy	5	3	2	1	0
Dwutlenek azotu	jedna godzina	200	30	20	10	0
	rok kalendarzowy	40	6	4	2	0
Tlenek azotu ^{a)}	rok kalendarzowy	30	0	0	0	0
Dwutlenek siarki	jedna godzina	350	0	0	0	0
	24 godziny	125				
	rok kalendarzowy i pora zimowa (okres od 01 X do 31 III)	20 ^{b)}	0	0	0	0
Ołów ^{c)}	rok kalendarzowy	0,5	0	0	0	0
Pył zawieszony PM10	24 godziny	50	0	0	0	0
	rok kalendarzowy	40	0	0	0	0
Tlenek węgla	osiem godzin	10.000	0	0	0	0

^{a)} suma dwutlenku azotu i tlenku azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu;

^{b)} poziom dopuszczalny ze względu na ochronę roślin;

^{c)} suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM10.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy Grębocice są przede wszystkim szlaki komunikacyjne, zwłaszcza drogi wojewódzkie nr 292, 331 i 104 tworzące tzw. źródła liniowe emisji, lokalne kotłownie i paleniska domowe stanowiące źródła punktowe, a także tereny rolnicze, skupiska zwierząt hodowlanych i gospodarstwa rolne (źródła emisji niezorganizowanej).

Zagrozenie emisją komunikacyjną dotyczy głównie obszarów, przez które przebiegają drogi o dużym natężeniu ruchu. Podstawę emisji stanowią przede wszystkim tlenki azotu, tlenek węgla i węglowodory aromatyczne. Emitowane są także pyły zawierające związki ołowiu, kadmu, niklu czy miedzi. Na terenie gminy Grębocice największa emisja spowodowana komunikacją ma miejsce na drogach wojewódzkich. W sąsiedztwie obszaru obejmującego działki nr 114/8 i 114/9 przebiega natomiast droga powiatowa nr 1201D Przedmościa – Grębocice, na której natężenie ruchu jest niewielkie. W odniesieniu do tej drogi nie prowadzono badań emisji stężeń zanieczyszczeń. Można przypuszczać, że oddziaływania ruchu drogowego na stan powietrza atmosferycznego analizowanego terenu są stosunkowo niewielkie w porównaniu z drogami wojewódzkimi.

W grupie substancji emitowanych w ramach tzw. emisji niskiej znajdują się przede wszystkim dwutlenek siarki, pyły, tlenki azotu oraz sadza powstające podczas spalania węgla w paleniskach domowych i lokalnych kotłowniach. Większość wiejskich gospodarstw domowych zaopatruje się w energię cieplną we własnym zakresie, korzystając z pieców opalanych drewnem i węglem. Jednak ich wpływ, pomimo zmienności sezonowej jakości powietrza, jest na tyle znikomy, iż nie powoduje znacznego pogorszenia stanu powietrza.

Poza lokalnymi emitorami, do znaczących, nieorganizowanych źródeł zanieczyszczeń na terenie gminy należy zaliczyć potencjalną emisję wtórną pyłu ze zbiornika odpadów poflotacyjnych „Żelazny Most”. Emisja wtórna pyłów z tego składowiska ograniczana jest, przez eksploatujący go Oddział KGHM Polska Miedź S.A. Zakład Hydrotechniczny „Żelazny Most”, poprzez zestalanie i nawilżanie powierzchni odpadów. Obiekt podlega stałemu, lokalnemu monitoringowi jakości powietrza, ze względu na zagrożenie wtórnym pyleniem deponowanych odpadów poflotacyjnych, szczególnie w okresie suchym. Udział źródeł emisji nieorganizowanych w ogólnej emisji szacowany jest jako znaczący, lecz nieokreślony ilościowo, ze względu na charakter i rozproszenie źródeł niepunktowych [10]. Potencjalnym źródłem emisji do środowiska, o lokalnym znaczeniu, może być szyb wentylacyjny R-XI w rejonie Grodowca. Z danych zawartych w specjalistycznych opracowaniach wynika, że szyb R-XI nie będzie powodować przekroczeń, określonych prawem, dopuszczalnych norm emisji hałasu i emisji substancji gazowych i pyłowych do powietrza, zarówno na etapie budowy, jak i podczas jego eksploatacji [17].

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r., w sprawie stref, dla których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. Nr 52, poz. 310) gmina Grębocice położona jest w strefie lubińsko-polkowickiej i strefie dolnośląskiej. Strefa lubińsko-polkowicka została wyznaczona dla celów oceny jakości powietrza pod kątem zawartości dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, tlenku węgla i benzenu, pyłu zawieszonego PM10 oraz zawartego w tym pyłu ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu. Natomiast dla celów oceny jakości powietrza pod kątem zawartości ozonu została wyznaczona strefa dolnośląska. Wynikiem oceny jakości powietrza jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

1. klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych;
2. klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
3. klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowy, poziomów celów długoterminowych.

Poziomy dopuszczalne substancji w powietrzu oraz marginesy tolerancji zostały określone dla benzenu, dwutlenku azotu, tlenków azotu, dwutlenku siarki, ołowiu, pyłu zawieszonego PM10 i tlenku węgla natomiast dla arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu, a także ozonu zostały określone poziomy docelowe zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r., w sprawie niektórych poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 47, poz. 281).

Badania prowadzone przez WIOŚ Wrocław w 2010 roku wskazały na pogłębianie się problemu złego stanu powietrza – określono kolejne obszary, w których występują przekroczenia wartości normatywnych oraz wzrost poziomu zanieczyszczenia powietrza. Corocznie, wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego wykazują konieczność opracowania i realizacji programów naprawczych – programów ochrony powietrza – ze względu na powtarzające się

przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń substancji w powietrzu. Największy wykazywany problem to występowanie ponadnormatywnych stężeń pyłu zawieszonego (PM10) i benzo(a)pirenu (B(a)P) na terenach zurbanizowanych oraz ozonu, głównie na terenach pozamiejskich.

W odniesieniu do całej strefy lubińsko-polkowickiej prowadzone badania wykazują przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń pyłu zawieszonego i benzo(a)pirenu. W związku z powyższym cała strefa, a tym samym gmina Grębocice, została zaliczona do klasy C, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r., w sprawie stref, dla których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. Nr 52, poz. 310). Na podstawie wyników badań stężenia ozonu zmierzonego w 2010 r. przez stacje zlokalizowane na terenach strefy województwa dolnośląskiego stwierdzono, że stężenie docelowe ozonu w powietrzu zostało przekroczone. Całe województwo dolnośląskie zostało zaklasyfikowane do opracowywania programów ochrony powietrza ze względu na przekroczenia poziomów docelowych ozonu określonych odrębnie dla ochrony zdrowia ludzi i ochrony roślin. W większości punktów miejskich i pozamiejskich stwierdzono ponadnormatywną liczbę dni z przekroczeniami maksymalnej średniej 8-godzinnej określonej dla ochrony zdrowia ludzi.

W związku z powyższym, Uchwałą NR III/44/10 z dnia 28 grudnia 2010 r. Sejmik Województwa Dolnośląskiego przyjął „Naprawcze programy ochrony powietrza dla stref na terenie województwa dolnośląskiego, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu” (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 49, poz. 665).

Dla poprawy jakości powietrza i efektywnego zarządzania jego jakością na obszarze województwa dolnośląskiego wskazano 5 następujących celów strategicznych:

- CEL 1. Osiągnięcie zgodności z wartościami dopuszczalnymi dla pyłu zawieszonego PM10 do roku 2020, w 9 strefach, gdzie występują przekroczenia i niedopuszczenie do pogorszenia jakości powietrza w pozostałych strefach;
- CEL 2. Osiągnięcie zgodności z poziomem docelowym dla benzo(a)pirenu do roku 2012, w 5 strefach, gdzie występują przekroczenia (na ile jest to możliwe, za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych);
- CEL 3. Osiągnięcie zgodności z poziomem docelowym dla arsenu do roku 2012, w mieście Legnica (na ile jest to możliwe, za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych);
- CEL 4. Ograniczenie emisji prekursorów ozonu w strefie dolnośląskiej i Aglomeracji Wrocławskiej (na ile jest to możliwe, za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych);
- CEL 5. Ochrona wrażliwych grup ludności, w tym dzieci w sytuacjach przekroczenia/ryzyka przekroczenia progu informowania dla ozonu oraz progu alarmowego dla pyłu zawieszonego PM10 i ozonu.

Dla powyższych celów strategicznych Program określa cele operacyjne i definiuje zadania, których realizacja spowoduje poprawę stanu zanieczyszczenia powietrza na terenie stref województwa dolnośląskiego. Główne działania określone w Programie to:

- zmiana i usprawnienie układów komunikacyjnych w miastach, szereg inwestycji drogowych,
- ograniczenie emisji z indywidualnych systemów grzewczych: wymiana systemów grzewczych, termomodernizacja,
- stworzenie zachęt finansowych do podłączeń do sieci ciepłych, wymiany kotłów, zmiany paliwa (np. opracowanie tzw. programów ograniczenia niskiej emisji - PONE),
- kontrola i egzekwowanie przestrzegania zakazu spalania odpadów poza instalacjami do tego przeznaczonymi, kontrola posiadania umów na odbiór odpadów,
- działania ograniczające emisje wtórnej pyłu poprzez utrzymanie czystości nawierzchni,
- edukacja: uświadomienie mieszkańcom konsekwencji zdrowotnych spalania odpadów i niskiej jakości paliw w kotłach domowych [13].

7.2. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Teren gminy w całości do dorzecza Odry. Głównym odbiorcą wód z obszarów objętych zmianą planu miejscowego jest ciek Posoka stanowiący lewobrzeżny dopływ Rudnej.

Ramowa Dyrektywa Wodna, która określa zasady gospodarowania wodą w Unii Europejskiej, stanowi, że do roku 2015 powinien być osiągnięty dobry stan dla wszystkich części

wód. Jednym z narzędzi, które powinno ułatwić osiągnięcie tego celu jest monitoring. W celu kontroli utrzymania lub poprawy jakości wód realizowany jest monitoring diagnostyczny oraz monitoring operacyjny w operacyjnych punktach pomiarowo-kontrolnych. W szczególnych przypadkach prowadzony jest monitoring badawczy. Monitoring diagnostyczny ustanowiony został tak, aby możliwe było ustalenie stanu jednolitych części wód (JCW) powierzchniowych oraz dokonanie oceny długoterminowych zmian stanu wód powierzchniowych. W ramach poszczególnych rodzajów monitoringu WIOŚ we Wrocławiu prowadził badania wskaźników biologicznych, fizykochemicznych i chemicznych. Na ich podstawie sporządzona została ocena stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód oraz ogólna ocena stanu wód. Klasyfikacja stanu ekologicznego oparta była na ocenie biologicznych i fizykochemicznych elementów jakości. Klasyfikacja stanu chemicznego oparta była na ocenie jakości chemicznej, wynikającej z obecności w wodach powierzchniowych substancji priorytetowych.

Obszar opracowania położony jest w granicach jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) – kanał Południowy o kodzie PLRW60001715289, która stanowi część scalonej części wód Rudna ze zbiornikiem Żelazny Most włącznie.

Według badań potencjału ekologicznego wód prowadzonych przez WIOŚ we Wrocławiu w 2010 roku przy ujściu do Rudnej, Kanał Południowy prowadzi wody sklasyfikowane w II klasie pod kątem elementów fizykochemicznych i biologicznych. Stan/potencjał ekologiczny oceniono jako dobry i powyżej dobrego. Stanu chemicznego nie oceniano [13].

Tab. 7.2.1. Klasyfikacja stanu wód powierzchniowych Kanału Południowego na podstawie wyników monitoringu operacyjnego z 2010 roku.

Rzeka	Kanał Południowy
Nazwa punktu	Ujście do Rudnej
Silnie zmieniona lub sztuczna jcw (T/N)	T
Klasyfikacja elementów biologicznych	II
Klasyfikacja elementów fizykochemicznych	II
Stan/potencjał ekologiczny	II
Stan chemiczny	-
Stan wód	-

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Dla środowiska gruntowo-wodnego i wodnego gminy najbardziej powszechnym źródłem zanieczyszczeń, wobec skanalizowania prawie wszystkich miejscowości w gminie, może być nieprawidłowo prowadzona gospodarka rolna, zwłaszcza na glebach lżejszych. Niemalże też znaczenie mają zanieczyszczone wody głównych cieków powierzchniowych: Rudnej i Moskorzynki, które wpływają z sąsiednich gmin [17].

Przedmiotem monitoringu wód podziemnych w 2010 r. były jednolite części wód podziemnych (JCWPd) badane w ramach monitoringu diagnostycznego i monitoringu operacyjnego (obejmującego jednolite części wód podziemnych o statusie zagrożonych nie osiągnięciem dobrego stanu chemicznego, płytkie wody podziemne zlokalizowane na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz wody podziemne reprezentujące słaby stan chemiczny). Dodatkowo prowadzono monitoring wód na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami. Badania były realizowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie. Większość punktów pomiarowych ujmowała płytkie poziomy wodonośne występujące przeważnie w obrębie czwartorzędowego piętra wodonośnego rozprzestrzenionego najpowszechniej na terenie kraju, a pozostałe punkty pomiarowe ujmowały głębsze poziomy wodonośne. Ocena stanu chemicznego została opracowana w odniesieniu do kryteriów określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 143 poz. 896). Jako wartości progowe dla dobrego stanu chemicznego wód podziemnych przyjęto wartości graniczne dla klasy III.

Na terenie gminy Grębocice monitoring diagnostyczny wód podziemnych realizowany był w punkcie Żabice-Rzeczyca. Badano tu zwykłe wody podziemne w granicach JCWPd nr 70. W wyniku klasyfikacji stanu chemicznego, wody podziemne oceniono w klasie i-III (dobry stan wód). Punkt Żabice-Rzeczyca wchodzi w skład monitoringu krajowego [13].

7.3. KLIMAT AKUSTYCZNY I POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Standardy akustyczne w środowisku dla terenów o różnych funkcjach określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Obowiązujące w Polsce kryterium oceny hałasu wprowadzone ww. Rozporządzeniem ustala dopuszczalny poziom hałasu L_{Aeq} wyrażony równoważnym poziomem dźwięku A w dB, który zależy zarówno od charakteru terenu jak i od rodzaju źródła hałasu, a także od pory doby (tab. 7.3.1 i 7.3.2).

Tab. 7.3.1. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby.

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu wyrażony równoważnym poziomem dźwięku A w dB			
	Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Instalacje i pozostałe obiekty i grupy źródeł hałasu	
	pora dnia - przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	pora nocy - przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	pora dnia - przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	pora nocy - przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży	55	50	50	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego Tereny zabudowy zagrodowej Tereny rekreacyjno - wypoczynkowe ²⁾ Tereny mieszkaniowo - usługowe	60	50	55	45

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych;

²⁾ W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

Tab. 7.2.2. Dopuszczalne poziomy hałas w środowisku powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.

Rodzaj terenu	Dopuszczalny długotrwały średni poziom dźwięku A w [dB]			
	Starty, lądowania i przeloty statków powietrznych		Linie elektroenergetyczne	
	L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytom dzieci i młodzieży	55	45	45	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej i zamieszkania zbiorowego Tereny rekreacyjno – wypoczynkowe ¹⁾ Tereny mieszkaniowo – usługowe	60	50	50	45

¹⁾ W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

Hałas stanowi jedno z najpoważniejszych zagrożeń środowiska. Głównym źródłem emisji hałasu w środowisku są różnego rodzaju maszyny, urządzenia, a w szczególności środki transportu. Ze względu na postępującą urbanizację oraz stałą rozbudowę sieci dróg, zapewnienie właściwych warunków akustycznych staje się zadaniem priorytetowym i równocześnie coraz bardziej skomplikowanym.

Największy wpływ na klimat akustyczny na obszarze gminy Grębocice wywiera hałas komunikacyjny. Dotyczy to zwłaszcza dróg wojewódzkich nr 292, 331 i 104 oraz linii kolejowej o znaczeniu państwowym nr 273 relacji Wrocław Główny – Szczecin.

Wyżej wymieniona linia kolejowa sąsiaduje z obszarem obejmującym działkę nr 689. Należy przypuszczać, iż poziom hałasu komunikacyjnego generowanego przez przejeżdżające pociągi przekracza wartości dopuszczalne w strefie około 100 m od skrajnego toru. Hałas związany z ruchem kolejowym jest szczególnie uciążliwy dla mieszkańców ze względu na brak odpowiednich zabezpieczeń przeciwhałasowych wzdłuż ciągów kolejowych. Budynki i budowle mogą być wykonywane w odległości nie mniejszej niż 10 m od granicy obszaru kolejowego, a odległość ta od skraju toru nie może być mniejsza niż 20 m, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej (Dz. U. nr 52 poz. 627). Ponadnormatywne oddziaływania hałasowe mają jednak charakter okresowy i związane są z jednostkowym przejazdem składu kolejowego. Na obszarach opracowania nie przeprowadzono szczegółowych badań hałasu.

W sąsiedztwie obszaru obejmującego działki nr 114/8 i 114/9 przebiega natomiast droga powiatowa nr 1201D Przedmościa – Grębocice charakteryzująca się niewielkim natężeniem ruchu. Można zatem stwierdzić, że hałas komunikacyjny nie stanowi tu dużego problemu i jego oddziaływanie ma wyłącznie charakter lokalny.

W granicach obszarów objętych projektem planu miejscowego aktualnie nie znajdują się tereny, dla których przepisami prawa wprowadzono dopuszczalne poziomy hałas.

W granicach opracowania nie znajdują się żadne linie napowietrznie infrastruktury energetycznej.

8. POTENCJALNE ZMIANY ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W przypadku braku realizacji obecnie opracowywanej zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zabudowa rozwijać się będzie na podstawie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Celem podjęcia uchwały przez Radę Gminy Grębocice w sprawie zmiany powyższego planu miejscowego jest potrzeba określenia przeznaczenia oraz przestrzennego uporządkowania obszaru. Przedmiotowa zmiana planu miejscowego ma na celu weryfikację ustalonego przeznaczenia oraz zabudowy i zagospodarowania terenu. Jest to wynikiem zmieniających się potrzeb w zakresie sposobu użytkowania poszczególnych terenów oraz konkretnych zamierzeń inwestycyjnych władz gminy.

Ponadto zmiana planu miejscowego wprowadza nowe ustalenia dotyczące ochrony i kształtowania środowiska wynikające z obowiązujących przepisów prawnych. Dokument ten wprowadza szereg ustaleń dotyczących eliminacji lub ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko. Realizacja ustaleń zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie wpłynie negatywnie na różnorodność przyrodniczą obszaru Natura 2000.

9. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu należy odnieść się głównie do problemów ochrony środowiska na terenie gminy Grębocice. Poniżej omówiono najbardziej znaczące problemy ochrony środowiska występujące na terenie gminy, które są istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie w myśl ustawy o ochronie przyrody [24].

Szczegółową charakterystykę obszarów i obiektów podlegających ochronie przedstawiono w rozdziale 6.9, analizując wynikające z nich uwarunkowania dla potrzeb projektowanego zagospodarowania przestrzennego obszaru objętego zmianą planu miejscowego. Zinventaryzowane na terenie gminy Grębocice formy ochrony przyrody nie tworzą wyraźnego układu przestrzennego.

Wśród innych problemów ochrony środowiska wskazać należy zagrożenia wód podziemnych i powierzchniowych. Główne zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych to ścieki komunalne i bytowe oraz wody opadowe i roztopowe z powierzchni zanieczyszczonych. Głównymi ich odbiornikami są rzeki, które przyjmują głównie ścieki pochodzące z gospodarstw domowych. Inne zanieczyszczenia to te, które powstają podczas prowadzenia działalności gospodarczej i rolniczej (stosowanie nawozów i środków ochrony roślin, hodowle ryb, zwierząt gospodarskich), a także składowiska odpadów i miejsca magazynowania produktów ropopochodnych.

Istotnym problemem jest także zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego. Do najważniejszych niekorzystnych zjawisk wymuszających działania w zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem zalicza się emisję zorganizowaną pochodzącą ze źródeł punktowych (przemysł, usługi, lokalne kotłownie, z ogrzewania budynków mieszkalnych tzw. niska emisja) oraz emisję ze źródeł liniowych i powierzchniowych (drogi, parkingi). Podstawowym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja substancji pochodzących z procesów spalania paliw stałych, ciekłych i gazowych w celach energetycznych.

Problemy związane ze stanem środowiska w zakresie oddziaływań akustycznych, spowodowane są wieloma czynnikami m.in. jakością sieci drogowej, stopniem urbanizacji, występowaniem małych zakładów rzemieślniczych w jednostkach zabudowy mieszkaniowej. Rozkład i natężenie zanieczyszczeń związany jest z przebiegiem tras komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu pojazdów. Wielkość wpływu na środowisko w zakresie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego uwarunkowana jest pośrednio natężeniem ruchu pojazdów, określonym liczbą pojazdów na dobę. Budowa nowych dróg poprawi płynność ruchu, ale może spowodować też szereg zagrożeń, takich jak ponadnormatywne oddziaływania hałasu dla okolicznej zabudowy, zanieczyszczenia wód okolicznych w rzekach i rowach melioracyjnych, zalewanie terenów okolicznych spływami wód opadowych z jezdni, wypadki drogowe z udziałem ludzi i zwierząt dziko żyjących, podwyższone poziomy zanieczyszczenia powietrza czy zanieczyszczenia gleb, upraw i roślin.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grębocice [17] wskazano ponadto inne zagrożenia środowiska przyrodniczego, w tym m.in.:

- Położenie gminy w rejonie prowadzonej obecnie i planowanej podziemnej eksploatacji rud miedzi stwarza potencjalne konflikty na styku: użytkowanie górnicze - pozostałe formy zagospodarowania przestrzennego (zwłaszcza osadniczego). Szczególnie w objętej terenami górniczymi („Rudna I”, „Rudna II”, „Sieroszowice I” i „Głógów Głęboki - Przemysłowy”) części gminy mogą występować, i częściowo już występują, skutki eksploatacji górniczej, polegające na drganiach sejsmicznych i deformacjach powierzchni. Poważniejsze zagrożenia wynikające z deformacji powierzchni dotyczą przede wszystkim Wilczyna i części zabudowy wsi Grodowiec i Stara Rzeka (II kategoria terenu górniczego). Inny rodzaj zagrożeń mogą generować wstrząsy sejsmiczne wywołane działalnością górniczą. Według prognozy przyjętej przez KGHM Polska Miedź S.A. przewiduje się możliwość wystąpienia wstrząsów odpowiadającym parametrom stref sejsmicznych I, II i III. Do najwyższej z prognozowanych stref - III strefie sejsmicznej - zakwalifikowano niewielki lesisty fragment położony przy południowo zachodniej granicy gminy.
- Położenie części gminy (niewielkie tereny) w zasięgu uciążliwego oddziaływania (w zakresie infiltracji zmineralizowanych wód do środowiska gruntowo-wodnego oraz emisji zanieczyszczeń powietrza) składowiska odpadów poflotacyjnych „Żelazny Most”.
- Zgodnie z opracowaniem „Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia na terenie zbiornika osadów Żelazny Most w Rudnej” (Wrocław. Luty 2006 r.), zjawiskiem mogącym doprowadzić do zagrożenia ze strony składowiska odpadów poflotacyjnych „Żelazny Most” jest awaria zapory zbiornika. Przewiduje się, że powstały w wyniku awarii południowej lub wschodniej zapory zbiornika zalew może objąć następujące miejscowości w gminie Grębocice: Proszówek, Rzeczyca, Żabice, Szymocin, Bucze, i Czerńczyce, awarii zapory zachodniej także: Bieńków, Starą Rzekę i Proszyce, a awarii zapory północnej także Grodziszcze. W miejscowościach zagrożonych zalewem mieszka 1685 osób, co stanowi około 32% populacji gminy. Wylanie się zasolonych wód oraz upłynnionych osadów ze zbiornika może spowodować poważne straty materialne w zabudowie i innym zainwestowaniu oraz degradację przestrzeni rolniczej, a także niekorzystne zmiany siedlisk leśnych.
- Podczas katastrofalnej lipcowej powodzi w 1997 roku zagrożone były przejściem fali powodziowej na Odrze (choć nie doszło do ich zalania) następujące miejscowości gminy: Trzęsów, Rzeczyca, Rzeczyca-Żabice, Szymocin, Bucze, Czerńczyce. Lokalne podtopienia niezwiązane z wylewem Odry mogą się zdarzyć także w innych miejscowościach. W większym stopniu na takie wydarzenia narażone są wsie leżące u podnóża Wzgórz Dalkowskich oraz usytuowane w dnach dolin rzecznych Moskorzynki i Rudnej.

10. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWANIA DOKUMENTU

Z chwilą przyjęcia Polski do Unii Europejskiej wyznaczone zostały zupełnie nowe ramy rozwoju społeczności lokalnych. Polityka ochrony środowiska należy do jednej z polityk wspólnotowych Unii Europejskiej. Swym zakresem obejmuje wszystkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Podstawowym dokumentem ustanowionym przez Unię Europejską w zakresie ochrony środowiska jest VI Program Działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska „Środowisko 2010: nasza przyszłość nasz wybór” [18]. Wyznacza on ramy strategicznej polityki wspólnotowej na lata 2001 - 2010 oraz priorytetowe pola działania w dziedzinie ochrony środowiska, pozwalające skutecznie rozwiązywać problemy napotkane na szczeblu wspólnotowym, krajowym, regionalnym czy lokalnym. Powyższe pola działania ujęto

w ramy kilku strategii tematycznych dotyczących m.in. ochrony gleby, ochrony i zachowania środowiska morskiego, zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, środowiska miejskiego, zarządzania zasobami naturalnymi, utylizacji odpadów.

Do głównych priorytetów w okresie funkcjonowania programu zaliczono następujące zagadnienia:

1. zmiana klimatu,
2. przyroda i różnicowanie biologiczne,
3. środowisko naturalne, zdrowie i jakość życia,
4. zasoby naturalne i odpady.

Cele Programu wyznaczono w oparciu o założenie rozdzielania konfliktów pomiędzy ochroną środowiska a wzrostem gospodarczym. Chodzi m.in.: o zasadę „zanieczyszczający płaci”, zasadę ostrożności, działania zapobiegawcze oraz zasadę usuwania zanieczyszczenia u źródła. Szczególną wagę przykładają się do tematyki zmian klimatycznych, co wiąże się z wypełnianiem zobowiązań Unii Europejskiej związanych z ratyfikacją Protokołu z Kioto. Jako szczególnie istotne wymienia się m.in.: wspieranie praktyk i technik ekologicznie efektywnych w przemyśle, oraz wspieranie efektywności energetycznej (przemysł, ogrzewanie, bieżąca woda w budynkach).

Odrębnym zagadnieniem jest problematyka Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 stanowiącej system ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego wdrażany od 1992 r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Natura 2000 jest zbiorem obszarów chronionych wyznaczonych według jednolitych kryteriów w całej Unii Europejskiej, w taki sposób by zachować na nich siedliska przyrodnicze i gatunki, które uznane zostały jako „ważne dla Europy”. Celem utworzenia sieci Natura 2000 jest zachowanie zarówno zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy, ale też typowych, wciąż jeszcze powszechnie występujących siedlisk przyrodniczych charakterystycznych dla 9 regionów biogeograficznych. W Polsce występują 2 regiony: kontynentalny (96% powierzchni kraju) i alpejski (4% powierzchni kraju). Dla każdego kraju określa się listę referencyjną siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla których należy utworzyć obszary Natura 2000 w podziale na regiony biogeograficzne. Ideą sieci jest zachowanie europejskiego dziedzictwa przyrodniczego. Teoretycznie nie ma przy tym znaczenia czy te istotne z punktu widzenia Europy obszary są również istotne z punktu widzenia Polski i czy są już objęte formą ochrony przyrody obowiązującą w polskim systemie prawnym. Dlatego sieć Natura 2000 jest założenia niezależna od Krajowego Systemu Obszarów Chronionych i nie ma być jego częścią. W praktyce jednak obszary gromadzące „ważne dla Europy” ekosystemy i gatunki, są z reguły zarazem najcenniejszymi przyrodniczo obszarami, także z krajowego punktu widzenia.

Podstawami prawnymi funkcjonowania obszarów Natura 2000 są na poziomie prawa europejskiego:

- Dyrektywy w sprawie ochrony dzikiego ptactwa 79/409/EWG o ochronie dziko żyjących ptaków, zwana Dyrektywą Ptasią uchwaloną 2 kwietnia 1979 r.,
- Dyrektywy w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory 92/43/EWG, zwana Dyrektywą Siedliskową, uchwaloną 21 maja 1992 r.

Głównymi aktami związanymi z utworzeniem i prowadzeniem sieci Natura 2000 w Polsce są:

- ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. [24];
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska [21].

Na analizowanym obszarze ani w jego sąsiedztwie nie występują obszary włączone w Europejską Sieć Natura 2000.

Na szczeblu krajowym podstawowym dokumentem w zakresie ochrony środowiska jest „Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016” opracowana przez Radę Ministrów i przyjęta uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2009 r. [8]. Dokument ten określa cele i zadania o charakterze systemowym w zakresie ochrony środowiska realizowanej przez państwo polskie. Podstawowym warunkiem skutecznej realizacji polityki ekologicznej państwa jest respektowanie zasady zrównoważonego rozwoju w strategiach i politykach dotyczących poszczególnych dziedzin gospodarowania. Priorytetem metod realizacji w ramach polityk sektorowych będzie zastosowanie tzw. dobrych praktyk gospodarowania i systemów zarządzania środowiskowego, które pozwalają kojarzyć efekty gospodarcze z efektami ekologicznymi. Polityka ta wskazuje na potrzebę racjonalnego wykorzystywania surowców,

materiałów, wody i energii oraz ciągłego rozwoju energetyki odnawialnej. Jednym z celów polityki ekologicznej jest zapobieganie zagrożeniom zdrowia w środowisku i ograniczenie ryzyka dla zdrowia wynikające z narażenia na szkodliwe dla człowieka czynniki środowiskowe. Za istotną uznaje się również poprawę jakości powietrza atmosferycznego oraz klimatu akustycznego, ochronę przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych i poważnymi awariami przemysłowymi, przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz uporządkowanie gospodarowania odpadami.

Poniżej przeanalizowano poszczególne cele „Polityki ekologicznej państwa...” [8] istotne z punktu widzenia analizowanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas jego opracowywania.

1. Głównym celem **racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi** jest racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi oraz zwiększenie samofinansowania gospodarki wodnej. Naczelnym zadaniem będzie dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona głównych zbiorników wód podziemnych przed zanieczyszczeniem. W planie miejscowym uwzględniono konieczność zapewnienia ochrony wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem, z uwzględnieniem położenia obszaru w zasięgu granicy Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 314 „Pradolina rzeki Odra (Głogów)”
2. Głównym celem **ochrony wód** jest konieczność zapewnienia 75% redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu odprowadzanego w ściekach komunalnych. Powyższy cel realizują poniższe zapisy planu miejscowego:
  - Zaopatrzenie w wodę musi się odbywać poprzez podłączenie do komunalnej sieci wodociągowej; nakaz ten nie dotyczy poboru wody pozyskiwanej wyłącznie do podlewania roślin lub gaszenia pożarów.
  - Ścieki bytowe lub komunalne muszą być kierowane do sieci kanalizacji sanitarnej; dopuszcza się, do czasu realizacji w pobliżu odpowiedniego systemu kanalizacyjnego, gromadzenie ścieków w szczelnych zbiornikach i ich systematyczny wywóz do miejsc zrzutów w systemie kanalizacji sanitarnej lub w przydomowych oczyszczalniach ścieków; na terenach wyposażonych w kanalizację sanitarną wszystkie obiekty, w których mogą powstawać ścieki bytowe, muszą być niezwłocznie podłączone do tej kanalizacji.
  - Jeżeli na obszarze objętym planem miejscowym będą wytwarzane ścieki inne niż bytowe komunalne, należy je odprowadzać do sieci, po odpowiednim oczyszczeniu i na warunkach uzgodnionych z właścicielami sieci.
  - Wszelkie miejsca postojowe, dojazdy o utwardzonej nawierzchni winny być wyposażone w systemy odprowadzania wód opadowych i roztopowych; w przypadku zastosowania nawierzchni częściowo utwardzonych ("ażurowych") należy odpowiednio zabezpieczyć środowisko gruntowo-wodne przed infiltracją zanieczyszczeń.
  - Wody opadowe i roztopowe przed zrzutem do cieków powierzchniowych i gruntu, winny być w razie potrzeby odpowiednio podczyszczane; może to być realizowane na obszarze objętym planem miejscowym lub poza jego granicami.
3. Głównym celem **gospodarki odpadami** jest uwzględnienie konieczności utrzymania tendencji oddzielenia ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju (mniej odpadów na jednostkę produktów, mniej opakowań, dłuższe okresy życia produktów itp.), znacznego zwiększenia odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska, zamknięcie wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów UE i ich rekultywacja, sporządzenie spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych, wraz z identyfikacją obiektów wpływających znacząco na środowisko (obowiązek wynikający z dyrektywy 2006/21/WE oraz ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865), eliminacji kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów, pełnego zorganizowania krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także zorganizowania systemu preselekcji sortowania i odzysku odpadów komunalnych zapewniającego mniejszy niż 50% ich udział w składowaniu w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych.

W planie miejscowym ustalono, iż wszystkie nieruchomości zabudowane, na obszarze których mogą być wytwarzane odpady, winny być wyposażone w urządzenia służące do gromadzenia odpadów, w tym w niezbędnym zakresie w pojemniki służące selektywnemu zbieraniu odpadów; urządzenia te należy utrzymywać w odpowiednim stanie sanitarnym.

4. Głównym celem **ochrony przed hałasem** jest dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe. W planie miejscowym, stosownie do przepisów odrębnych dotyczących ochrony środowiska w zakresie ochrony przed hałasem, na obszarze objętym planem ustalono:
  - nakaz zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów podlegających ochronie akustycznej zgodnie z przepisami odrębnymi.
  - nakaz zastosowania przegród przeciwhałasowych w miejscach, w których następuje przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu obowiązujących na terenach sąsiednich.

11. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wybranych obszarów w obrębie Grębocice Gminy Grębocice, ustalenia planu przedstawione zostały w trzech częściach obejmujących przepisy ogólne, przepisy szczegółowe, przepisy końcowe.

Ustalenia ogólne zawierają informacje dotyczące opisu granic terenu planu, wyszczególnienia załączników do planu, definicji pojęć użytych w projekcie planu oraz stosowanych oznaczeń. Ponadto regulacje o charakterze ogólnym dotyczą:

- zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych,
- parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu a także ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,
- szczegółowych zasad i warunków podziału nieruchomości,
- szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu,
- zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- sposobów i terminów tymczasowego zagospodarowania, urządzenia i użytkowania terenów.

W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego ustalono położenie obszaru planu miejscowego w zasięgu granicy Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 314 „Pradolina rzeki Odra (Głogów)”, w której zakazuje się lokalizacji głębokich składowisk odpadów promieniotwórczych, o których mowa w przepisach Prawa atomowego, a także składowisk odpadów niebezpiecznych oraz składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, o których mowa w przepisach o odpadach. Teren oznaczony na rysunku planu symbolem GR.U znajduje się w całości w granicach strefy sanitarnej od czynnego cmentarza wynoszącej 150 m, na obszarze, której ustalono zakaz lokalizacji studni oraz zakaz wykorzystywania wody z nich pobranej do picia oraz potrzeb gospodarczych. Na obszarze planu miejscowego zostało udokumentowane – podlegające ochronie na podstawie odrębnych przepisów – złożo rud miedzi „Retków”. Uciążliwość dla środowiska planowanych obiektów różnych funkcji nie może powodować obniżenia standardów dla sąsiadujących terenów. Wszelkie oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji ustaleń planu nie mogą powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, określonych przepisami odrębnymi, poza terenem do którego inwestor posiada tytuł prawny. W planie ustalono nakaz zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów podlegających ochronie akustycznej zgodnie z przepisami odrębnymi oraz nakaz zastosowania przegród przeciwhałasowych w miejscach, w których następuje przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu obowiązujących na terenach sąsiednich. W zagospodarowaniu należy uwzględniać wymagania wynikające z przepisów w sprawie ochrony przeciwpożarowej, odnoszące

się m.in. do zaopatrzenia w wodę, dróg pożarowych, ich parametrów, ilości, rodzaju i sposobu rozmieszczenia zewnętrznych hydrantów przeciwpożarowych na sieci wodociągowej. Powierzchnie pokryte nawierzchniami utwardzonymi lub zabudowane muszą mieć sprawnie funkcjonujące odwodnienie deszczowe. Teren oznaczony na rysunku planu symbolem GR.U znajduje się w całości w obszarze „K” - ochrony krajobrazu kulturowego, dla którego wprowadzono ustalenia dotyczące skali – w tym wysokość – nowej i nadbudowywanej zabudowy, która nie może konkurować z występującą w pobliżu historyczną zabudową. W nowej, a także w istniejącej zabudowie, w której zmienia się bryłę budynku lub w inny sposób modernizuje się jej wygląd zewnętrzny, proporcje brył oraz formy i nachylenia dachów, a także detale, kolorystyka i zastosowane materiałów budowlanych winny nawiązywać do pobliskiej historycznej zabudowy. Ponadto w nowej i modernizowanej zabudowie zakazuje się stosowania materiałów elewacyjnych kolidujących z historycznym otoczeniem, w tym szczególnie sidingów i paneli.

W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustalono, iż w razie natrafienia na przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy stosować przepisy o ochronie zabytków.

W zakresie wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych ustalono, iż przekraczająca 1,3 m wysokości część nowego ogrodzenia wzdłuż dróg publicznych musi być ażurowa z prześwitami zajmującymi co najmniej 80% powierzchni, z zastrzeżeniem, że nie dotyczy to sytuacji gdy stoi to w kolizji z ochroną zabytków. Nowe liniowe elementy infrastruktury technicznej winny być prowadzone pod ziemią. Ponadto wszelkie nowe zainwestowanie nie może negatywnie wpłynąć na miejscowy krajobraz.

W zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu a także ochrony i kształtowania ładu przestrzennego ustalono, iż lokalizacja nowych budynków naziemnych oraz rozbudowa naziemnych części istniejących budynków jest możliwa wyłącznie wewnątrz obszarów określonych liniami zabudowy. Ustalono także zasady dopuszczalnej niwelacji istniejącej rzeźby terenu. Na obszarze planu miejscowego dopuszczono realizację urządzeń budowlanych – w rozumieniu zgodnym z definicją zawartą w przepisach prawa budowlanego – właściwych dla określonego rodzaju przeznaczenia, zgodnych z regulacjami uchwały. Ponadto lokalizacja i forma reklam nie może wprowadzać dysharmonii wizualnej w krajobrazie.

W zakresie szczegółowych zasad i warunków podziału nieruchomości ustalono powierzchnie działek, minimalne i maksymalne szerokości frontu działki oraz określono kąt położenia działki w stosunku do pasa drogowego. Na obszarze planu miejscowego, ze względu na stan faktyczny nie wyznaczono granic obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości w rozumieniu przepisów odrębnych.

Ustalenia w zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu wskazują na zakaz lokalizacji stacji paliw, przy czym zakaz ten nie dotyczy punktów wymiany bądź zakupu butli gazowych, obiektów produkcji rolnej oraz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Nie podlegają regulacjom niniejszej uchwały tymczasowe obiekty budowlane zgodnie z określonymi w uchwale zastrzeżeniami.

Zgodnie z zasadami modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej ustalono dostęp do dróg publicznych bezpośrednio lub poprzez wydzielone drogi wewnętrzne. Na nieruchomościach, na których zostaną zlokalizowane nowe obiekty nakazano dochowanie określonych minimalnych wskaźników w zakresie ilości miejsc postojowych dla pojazdów samochodowych.

W zakresie lokalizacji sieci, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej dopuszczono lokalizowanie nowych oraz przebudowę i modernizację istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, o ile nie zostaną zakłócone podstawowe funkcje tych terenów, a także nie zostaną naruszone odrębne przepisy oraz za zgodą i na warunkach określonych przez właściwych zarządców. Urządzenia infrastruktury technicznej towarzyszące elementom liniowym mogą być lokalizowane zarówno jako podziemne i jako nadziemne, w tym w zależności od uwarunkowań technicznych - jako wolnostojące lub wbudowane w inne obiekty. Przy projektowaniu nowych inwestycji należy - w miarę możliwości - lokalizować je w sposób minimalizujący wpływ na

istniejące elementy infrastruktury technicznej i projektowane zagospodarowanie; w przypadku nieuniknionej kolizji projektowanego zagospodarowania z tymi elementami należy je przebudować lub zmodernizować, przy uwzględnieniu tytułów prawnych operatorów sieci infrastruktury technicznej. Należy także zapewnić dostęp do urządzeń infrastruktury technicznej niezbędny dla nadzorowania i wykonywania właściwej ich eksploatacji. Ustalono także obsługę obszaru objętego planem miejscowym w zakresie infrastruktury technicznej. Zaopatrzenie w wodę musi się odbywać poprzez podłączenie do komunalnej sieci wodociągowej; nakaz ten nie dotyczy poboru wody pozyskiwanej wyłącznie do podlewania roślin lub gaszenia pożarów. Ścieki bytowe lub komunalne muszą być kierowane do sieci kanalizacji sanitarnej; dopuszczono, do czasu realizacji w pobliżu odpowiedniego systemu kanalizacyjnego, gromadzenie ścieków w szczelnych zbiornikach i ich systematyczny wywóz do miejsc zrzutów w systemie kanalizacji sanitarnej lub w przydomowych oczyszczalniach ścieków; na terenach wyposażonych w kanalizację sanitarną wszystkie obiekty, w których mogą powstawać ścieki bytowe, muszą być niezwłocznie podłączone do tej kanalizacji. Jeżeli na obszarze objętym planem miejscowym będą wytwarzane ścieki inne niż bytowe komunalne, należy je odprowadzać do sieci, po odpowiednim oczyszczeniu i na warunkach uzgodnionych z właścicielami sieci. Wszelkie miejsca postojowe, dojazdy o utwardzonej nawierzchni winny być wyposażone w systemy odprowadzania wód opadowych i roztopowych. W przypadku zastosowania nawierzchni częściowo utwardzonych ("ażurowych") należy odpowiednio zabezpieczyć środowisko gruntowo-wodne przed infiltracją zanieczyszczeń. Wody opadowe i roztopowe przed zrzutem do cieków powierzchniowych i gruntu, winny być w razie potrzeby odpowiednio podczyszczane – może to być realizowane na obszarze objętym planem miejscowym lub poza jego granicami. Zaopatrzenie w energię elektryczną musi się odbywać siecią średniego i/lub niskiego napięcia, odpowiednio do potrzeb. Zaopatrzenie i rozbudowa dystrybucyjnej sieci gazowej oraz przyłączanie nowych odbiorców może odbywać się w uzgodnieniu z operatorem sieci w oparciu o obowiązujące Prawo Energetyczne, po spełnieniu warunków technicznych i ekonomicznych dostarczania paliwa gazowego przez przedsiębiorstwo energetyczne. Zaopatrzenie w energię ciepłą może być realizowane w oparciu o urządzenia oparte na elektryczności, gazie, oleju o zawartości siarki do 0,3% lub innych proekologicznych mediach (o uciążliwości dla środowiska nie wyższej niż powodowanej przez ogrzewanie gazem sieciowym) lub w oparciu o urządzenia o wysokiej sprawności i niskim stopniu emisji zanieczyszczeń, oparte na paliwach stałych niezaliczonych do proekologicznych mediów. Na własne potrzeby dopuszczono wykorzystywanie nieuciążliwych lokalnych źródeł energii odnawialnej, takich jak: kolektory słoneczne czy urządzenia do odzysku energii z gruntu lub z fermentacji bioodpadów wytwarzanych w danych gospodarstwach domowych. W zakresie rozwiązań teleinformatycznych, w tym telefonii, dopuszczono zarówno rozwiązania lokalne, jak i powiązane z zewnętrznymi systemami teleinformatycznymi. Wszystkie nieruchomości zabudowane, na obszarze których mogą być wytwarzane odpady, winny być wyposażone w urządzenia służące do gromadzenia odpadów, w tym w niezbędnym zakresie w pojemniki służące selektywnemu zbieraniu odpadów; urządzenia te należy utrzymywać w odpowiednim stanie sanitarnym.

W zakresie sposobów i terminów tymczasowego zagospodarowania, urządzenia i użytkowania terenów, przed rozpoczęciem wprowadzania określonego w planie miejscowym przeznaczenia wiążącego się z zabudową, dopuszczono użytkowanie niezagospodarowanych w sposób docelowy obszarów w formie zaplecza prac budowlanych prowadzonych w sąsiedztwie.

Ustalono także stawki procentowe, o których mowa w art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, służące naliczeniu jednorazowej opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości, określonej przy uwzględnieniu przeznaczenia terenu, w związku z uchwaleniem planu

Przepisy szczegółowe, w tym dotyczące przeznaczenia terenów oraz parametrów zabudowy, określają tereny kategorii **U** przeznaczone dla zabudowy usługowej.

Na terenach kategorii **U** dopuszczono budynki usługowe, budynki gospodarcze, działalność wytwórczą nierolniczą w budynku o powierzchni użytkowej nieprzekraczającej 200 m², zieleń i obiekty małej architektury. Ustalono, iż maksymalna wartość wskaźnika intensywności zabudowy nie może przekraczać 0,35, a minimalna musi być większa od 0,10. Na terenach kategorii **U** dopuszczono lokalizację zabudowy usługowej jedynie jako wolnostojącej. Określono także

wysokość zabudowy, rodzaj połaci dachowe oraz zasady wydzielenia nowych działek. Na terenach kategorii **U** powierzchnia zabudowana budynkami innymi niż związane wyłącznie z funkcją usługową nie może przekraczać 120 m², a powierzchnia terenu biologicznie czynna nie może zajmować mniej niż 25% powierzchni nieruchomości.

W planie wskazano także ustalenia dotyczące przeznaczenia terenów oraz parametrów zabudowy dla terenów kategorii **MU** przeznaczonych dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej oraz dla usług, zarówno występujących łącznie z zabudową mieszkaniową, jak i zabudowy samodzielnie usługowej oraz zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów oraz administracji.

Na terenach kategorii **MU** dopuszczono budynki mieszkaniowe jednorodzinne, wielorodzinne z nie więcej niż 4 mieszkaniami, budynki i obiekty usługowe, budynki produkcyjne, budynki składów i magazynów, budynki administracji, działalność wytwórczą nierolniczą w budynku o powierzchni użytkowej nieprzekraczającej 200 m², zieleń i obiekty małej architektury oraz obiekty i urządzenia sportowo-rekreacyjne. Ustalono, iż maksymalna wartość wskaźnika intensywności zabudowy nie może przekraczać 0,50, a minimalna musi być większa od 0,10. Na terenach kategorii **U** dopuszczono lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej jedynie jako wolnostojącej i bliźniaczej. Określono także wysokość zabudowy, rodzaj połaci dachowe oraz zasady wydzielenia nowych działek. Na terenach kategorii **MU** powierzchnia terenu biologicznie czynna nie może zajmować mniej niż 25% powierzchni nieruchomości.

Ustalenia końcowe dotyczą m.in. utraty mocy obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wykonania, publikacji oraz terminu wejścia uchwały w życie.

12. CHARAKTERYSTYKA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ PLANU MIEJSCOWEGO ORAZ OBSZARÓW OBJĘTYCH TYCH ODDZIAŁYWANIEM

Znaczące oddziaływania na środowisko związane z realizacją zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wybranych obszarów w obrębie Grębocice Gminy Grębocice, wiązać się będą z rozwojem funkcji mieszkaniowej i usługowej na analizowanym terenie. Plan miejscowy ustala możliwość lokalizacji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej oraz zabudowy usługowej wraz z obiektami towarzyszącymi.

W warunkach naturalnych wszystkie elementy środowiska przyrodniczego są wzajemnie powiązane. Środowisko znajduje się wtedy w stanie równowagi. W wyniku działalności człowieka ulega ono jednak przekształceniom i degradacji. Efektem antropopresji jest obniżenie odporności poszczególnych elementów środowiska. W wyniku wielokrotnych zmian środowisko staje się coraz bardziej podatne na zaburzenia równowagi, a prognozowanie przebiegu dalszych przekształceń wydaje się być coraz trudniejsze. Charakter równowagi środowiska ulega zmianom w czasie. Wynika to z różnicy podatności poszczególnych komponentów na czynniki degradujące.

Proponowany nowy sposób zagospodarowania na obszarze objętym zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w pewnym stopniu zmienia dotychczasową strukturę przestrzenną w tej części gminy. Wyznaczone zostały tereny dla lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej oraz dla usług, dla których zapisano w planie wiele ustaleń zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi. Każda realizacja ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego wywoła określone skutki w środowisku i krajobrazie w zależności od rodzaju, skali i charakteru zmian. Oddziaływania na środowisko spowodowane przez realizację ustaleń projektowanego planu będą zróżnicowane. Postępujące zagospodarowanie przestrzeni może wpływać na pogorszenie stanu środowiska, ale również może powodować jego poprawę lub służyć jego ochronie. Przedsięwzięcia polegające na lokalizacji zabudowy mieszkaniowej czy usługowej, która powstanie zgodnie z zapisami planu zagospodarowania przestrzennego, będą oddziaływały na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego. Rozwój nowych funkcji nie będzie natomiast oddziaływał na obszary znajdujące się poza granicami planu.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu oddziaływanie ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska odbywać się będzie zarówno na etapie inwestycyjnym, jak i eksploatacyjnym.

12.1. OCENA WPŁYWU PROPONOWANYCH ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PLANIE NA OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ, W TYM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Teren objęty zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wybranych obszarów w obrębie Grębocice Gminy Grębocice, położony jest poza granicami istniejących obszarów chronionych prawem na mocy ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. [24]. Na terenach objętych planem nie ma rezerwatów przyrody, pomników przyrody, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, czy stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt.

12.2. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ

W wyniku przeprowadzonej analizy flory i fauny nie stwierdzono występowania, na terenach bezpośrednio przeznaczonych pod zabudowę oraz w sąsiedztwie obszaru planu siedlisk gatunków roślin i zwierząt wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. Nr 77, poz. 510) ani też siedlisk gatunków roślin chronionych prawem polskim wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. nr 168, poz. 1764), siedlisk gatunków zwierząt chronionych prawem polskim wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. nr 237, poz. 1419) oraz siedlisk gatunków grzybów chronionych prawem polskim wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. nr 168, poz. 1765).

Planowana lokalizacja inwestycji nie wpłynie na integralność i powiązanie form ochrony przyrody, w tym obszarów podlegających ochronie w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000. Przyszłe zagospodarowanie nie naruszy istniejących korytarzy ekologicznych.

Ustalenia określone w analizowanym projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie wpłyną znacząco na zmniejszenie różnorodności biologicznej obszaru planu. Pozytywny efekt będzie miało wyznaczenie zachowanie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych.

12.3. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA LUDZI

O jakości życia mieszkańców decyduje szereg czynników. W zakresie zagadnień przestrzennych na warunki życia społeczności lokalnych wpływ mają przede wszystkim standardy zagospodarowania terenu i stopień zaspokojenia potrzeb bytowych. Obszar objęty analizowanym planem miejscowym przeznaczony będzie pod funkcję mieszkaniową wielorodzinną, jednorodziną i usługową. Na terenach objętych planem nie występują zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia wynikające z możliwości osuwania się mas ziemnych. W prawidłowym funkcjonowaniu istniejących obiektów i instalacji na obszarze objętym planem zachodzi niewielkie ryzyko wystąpienia poważnych awarii, które jest trudne do określenia i zminimalizowania w ustaleniach planu (np. wystąpienie pożaru, eksplozja lub wyciek paliwa w trakcie transportu, awaria linii elektroenergetycznych).

Obszar objęty planem położony jest jednak w zasięgu strefy zagrożenia zalaniem powodziowym. Strefa ta obejmuje prawdopodobny zasięg wielkiej powodzi z lipca 1997 r. Zgodnie z ustaleniami Studium [17] na tych obszarach przed wprowadzeniem nowych obiektów budowlanych należy rozważyć ich lokalizację w innych niezagrożonych podtopieniem miejscach. Dotyczy to w szczególności przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Ponadto należy liczyć się z możliwością wystąpienia lokalnych podtopień niezwiązanych z wylewem Odry także poza zasięgiem wielkiej powodzi z lipca 1997 r.

Zagrożeniem dla środowiska i pośrednio dla zdrowia ludzi może być niepełne zrealizowanie ustaleń planu np. dotyczących uzbrojenia terenów, realizacji zabudowy, zagospodarowania

odpadów lub późniejsze zaniedbania w ich eksploatacji. Budynki mieszkalne i usługowe mogą wywierać wpływ na zdrowie ludzi poprzez emisję zanieczyszczeń do powietrza, wód i gleb, jeżeli ich użytkowanie prowadzone będzie niezgodnie z ustaleniami planu i przepisami odrębnymi. Spodziewać się można także wystąpienia potencjalnych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska, w tym zwłaszcza emisji hałasu z terenów dróg wewnętrznych zlokalizowanych na terenach sąsiednich. Oddziaływania te będą zależne od rodzaju i wielkości nowych inwestycji oraz faktycznego natężenia ruchu komunikacyjnego.

Podsumowując, lokalizacja obiektów mieszkaniowych i usługowych nie będzie miała negatywnego wpływu na zdrowie ludzi. Korzyści środowiskowe przyniesie natomiast wprowadzenie powierzchni biologicznie czynnych. Realizacja zamierzeń zawartych w ustaleniach planu miejscowego ukierunkowana jest na rozwój gospodarczy gminy poprzez wzrost zaspokożenia potrzeb mieszkaniowych społeczności lokalnej i poprawy dostępności usług. Lokalizacja nowych budynków przyczyni się do wzrostu wpływów budżetowych gminy.

12.4. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA FAUNĘ I FLORE

Potencjalne znaczące oddziaływanie na faunę i florę wiąże się z realizacją inwestycji przewidzianych w ustaleniach planu miejscowego.

Oddziaływanie terenów przeznaczonych pod funkcję mieszkaniową wielorodzinną, jednorodziną i usługową wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną na szatę roślinną, będzie miało miejsce na etapie inwestycyjnym. Na terenach przeznaczonych pod inwestycje zlikwidowana zostanie aktualnie występująca roślinność. W trakcie realizacji zabudowy, w związku z użyciem ciężkiego sprzętu i składowaniem elementów budowlanych, mogą też wystąpić przekształcenia fizyczne szaty roślinnej. W wyniku funkcjonowania planowanych inwestycji nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na świat roślin. Może nawet wystąpić pozytywny wpływ ze względu na wprowadzenie różnorodnej roślinności w ramach powierzchni biologicznie czynnej. W trakcie budowy, w związku z funkcjonowaniem sprzętu budowlanego (hałas, spaliny, drgania, zagrożenia fizyczne) i dojazdami na place budowy, fauna wyemigruje prawdopodobnie okresowo na tereny sąsiednie, z wyjątkiem gatunków łatwo podlegających synantropizacji o dużych zdolnościach adaptacyjnych do zmiennych warunków środowiskowych. Na terenie bezpośredniej lokalizacji obiektów i na terenach dróg, w związku z likwidacją pokrywy glebowej, wystąpi także likwidacja fauny glebowej.

Oddziaływania te będą miały jednak charakter lokalny. Za realizacją wszystkich wymienionych wyżej działań przemawia interes społeczny gminy, który w zamian poprawi komfort i jakość życia ludzi.

12.5. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO WODNE

Ustalenia planu miejscowego nie będą źródłem znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko wodne. Należy zauważyć, że takie działania jak rozbudowa sieci kanalizacyjnej wpłyną na poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych na obszarze gminy Grębocice.

Oddziaływania ustaleń planu miejscowego na wody powierzchniowe i podziemne wiązać się będą z etapem inwestycyjnym. W trakcie posadowienia fundamentów pod przyszłe obiekty może dojść do kolizji z pierwszym horyzontem wodonośnym. W trakcie prowadzenia prac fundamentowych nie należy dopuścić do zanieczyszczenia wód. Na etapie eksploatacji obiektów istnieje pewne ryzyko skażenia wód substancjami ropopochodnymi, związane z prowadzoną działalnością.

Zaopatrzenie w wodę odbywać się będzie poprzez podłączenie do komunalnej sieci wodociągowej. Nakaz ten nie dotyczy poboru wody pozyskiwanej wyłącznie do podlewania roślin lub gaszenia pożarów

Korzystne skutki dla środowiska będzie miało kierowanie ścieków bytowych lub komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej. Dopuszczono, do czasu realizacji w pobliżu odpowiedniego systemu kanalizacyjnego, gromadzenie ścieków w szczelnych zbiornikach i ich systematyczny wywóz do miejsc zrzutów w systemie kanalizacji sanitarnej lub w przydomowych oczyszczalniach ścieków. Na terenach wyposażonych w kanalizację sanitarną wszystkie obiekty, w których mogą powstawać ścieki bytowe, muszą być niezwłocznie podłączone do tej kanalizacji.

Jeżeli na obszarze objętym planem miejscowym będą wytwarzane ścieki inne niż bytowe komunalne, należy je odprowadzać do sieci, po odpowiednim oczyszczeniu i na warunkach uzgodnionych z właścicielami sieci. Odprowadzanie ścieków do zbiornika bezodpływowego nie budzi obaw o spowodowanie zagrożenia dla środowiska gruntowo-wodnego pod warunkiem ich właściwego, zgodnego z projektem, wykonania oraz instalacji doprowadzającej do nich ścieki. Zawsze może istnieć niebezpieczeństwo pogorszenia jakości wód gruntowych podczas opróżniania zbiornika. Gmina powinna wyegzekwować obowiązek ich uszczelnienia.

W zakresie odprowadzenia wód opadowych i roztopowych ustalono, iż wszelkie miejsca postojowe, dojazdy o utwardzonej nawierzchni muszą być wyposażone w systemy odprowadzania wód opadowych i roztopowych. W przypadku zastosowania nawierzchni częściowo utwardzonych ("ażurowych") należy odpowiednio zabezpieczyć środowisko gruntowo-wodne przed infiltracją zanieczyszczeń. Wody opadowe i roztopowe przed zrzutem do cieków powierzchniowych i gruntu, winny być w razie potrzeby odpowiednio podczyszczane – może to być realizowane na obszarze objętym planem miejscowym lub poza jego granicą.

Realizacja ustaleń planu miejscowego w zakresie rozwoju gospodarki wodno-ściekowej spowoduje korzystne oddziaływanie na środowisko, a w konsekwencji pozytywnie wpłynie na jakość wód gruntowych i podziemnych. Jest to szczególnie istotne dla zapewnienia ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 314 „Pradolina rzeki Odra (Głogów)”.

12.6. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA POWIETRZE

Ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ograniczają negatywny wpływ na jakość powietrza planowanych inwestycji.

Na terenie opracowania ustalono możliwość lokalizacji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej i usługowej, która może potencjalnie emitować zanieczyszczenia do powietrza. Na stan powietrza atmosferycznego ma wpływ emisja związana ze spalaniem paliw stałych w źródłach emisji niskiej (paleniska domowe, małe kotłownie, obiekty rolnicze). Większość obiektów zaopatruje się w energię cieplną we własnym zakresie korzystając w dalszym ciągu z pieców opalanych drewnem i węglem. Ustalenia planu miejscowego przewidują zaopatrzenie w energię cieplną w oparciu o urządzenia oparte na elektryczności, gazie, oleju o zawartości siarki do 0,3% lub innych proekologicznych mediach (o uciążliwości dla środowiska nie wyższej niż powodowanej przez ogrzewanie gazem sieciowym) lub w oparciu o urządzenia o wysokiej sprawności i niskim stopniu emisji zanieczyszczeń, oparte na paliwach stałych niezaliczonych do proekologicznych mediów. Na własne potrzeby dopuszczono wykorzystywanie nieuciążliwych lokalnych źródeł energii odnawialnej, takich jak: kolektory słoneczne czy urządzenia do odzysku energii z gruntu lub z fermentacji bioodpadów wytwarzanych w danych gospodarstwach domowych. Działania te przyczynią się do poprawy czystości powietrza.

Na terenie gminy Grębocice rolnictwo stanowi nadal jedną z głównych gałęzi działalności. W sąsiedztwie obszaru opracowania prowadzona będzie uprawa rolna. Wiązać się to będzie z typowo rolniczymi oddziaływaniami takimi jak wiosenne prace polowe, żniwa, wykopki, siewy jesienne. W okresie przygotowywania gleby do zasiewów często stosuje się nawozy naturalne – obornik. Może w tym przypadku wystąpić oddziaływanie substancji odorowych. Obecnie nie ma możliwości całkowitego wyeliminowania nieprzyjemnych zapachów. Można je jednak ograniczyć stosując dobre praktyki rolnicze.

Na stan zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego oddziałują także szlaki komunikacyjne. Szkodliwe skutki ruchu samochodowego to przede wszystkim emisja do atmosfery szkodliwych substancji, jak m.in. CO, węglowodory, tlenki azotu, SO₂, aldehydy, Pb, pył gumowy ze ścierania opon samochodowych. Obszar objęty planem zlokalizowany jest poza zasięgiem oddziaływania głównych ciągów komunikacyjnych gminy. Przebiegająca w sąsiedztwie działki nr 114/8 i 114/9 droga powiatowa nr 1131D 1201D Przedmościa – Grębocice ma charakter lokalny, a natężenie ruchu komunikacyjnego jest niewielkie.

Pozostałe drogi dojazdowe zlokalizowane poza obszarami zmiany planu miejscowego dla obsługi terenów będą miały niewielkie znaczenie. Korzystać z nich będą przede wszystkim osoby mieszkające i korzystające z obiektów usługowych na analizowanym obszarze. Mogą pojawiać się jednak zanieczyszczenia pochodzące z eksploatacji pojazdów i urządzeń rolniczych w sąsiedztwie obszaru opracowania.

Oddziaływanie inwestycji na stan zanieczyszczenia powietrza w okresie realizacji nowej zabudowy związane będzie głównie z pracą sprzętu budowlanego, z transportem gleby i materiałów budowlanych z urobku oraz elementów konstrukcyjnych (spaliny, pyły). Ruch pojazdów, realizacja wykopów oraz składowanie gleby z urobku i ewentualnie sypkich materiałów budowlanych spowoduje okresową emisję pyłów do atmosfery. Emisja ta będzie jednak znacznie ograniczona w przypadku zawilgocenia podłoża. Będzie ona miała charakter niezorganizowany, o zasięgu ograniczonym głównie do terenu budowy. Wobec dobrych warunków przewietrzania nie spowoduje to istotnego wpływu na warunki aerosanitarne w rejonie realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

12.7. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA KLIMAT AKUSTYCZNY

Stan klimatu akustycznego jest jednym z najistotniejszych czynników określających jakość środowiska. Wymagany standard akustyczny chronionego środowiska ustalany jest w zależności od rodzaju terenu i jego funkcji. Należy podkreślić, że o hałasie i o normach akustycznych mówi się tylko w odniesieniu do miejsc stałego lub wielogodzinnego przebywania ludzi. W związku z powyższym na obszarze objętym planem wyznaczono teren podlegający ochronie akustycznej: teren mieszkaniowo-usługowe.

Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego dotyczące lokalizacji nowych obiektów mieszkaniowych czy usługowych mogą spowodować wzrost poziomu hałasu w otoczeniu planowanych inwestycji.

Spośród wielu rodzajów hałasu problem stanowi również hałas komunikacyjny, głównie drogowy. Hałas emitowany przez drogę powiatową nr 1201D Przedmościa – Grębocice jest nieznaczny, proporcjonalny do natężenia ruchu. W zasięgu oddziaływań akustycznych znajduje się natomiast działka nr 689 sąsiadująca z linią kolejową nr 273 relacji Wrocław Główny – Szczecin. Należy przypuszczać, iż poziom hałasu komunikacyjnego generowanego przez przejeżdżające pociągi przekracza wartości dopuszczalne w strefie około 100 m od skrajnego toru. Hałas związany z ruchem kolejowym jest szczególnie uciążliwy dla mieszkańców ze względu na brak odpowiednich zabezpieczeń przeciwhałasowych wzdłuż ciągów kolejowych. Budynki i budowle mogą być wykonywane w odległości nie mniejszej niż 10 m od granicy obszaru kolejowego, a odległość ta od skraju toru nie może być mniejsza niż 20 m, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej (Dz. U. nr 52 poz. 627). Ponadnormatywne oddziaływania hałasowe mają jednak charakter okresowy i związane są z jednostkowym przejazdem składu kolejowego.

Ustalenia zmiany planu miejscowego gwarantują zachowanie właściwych norm hałasu na terenach objętych ochroną akustyczną. Zgodnie z ustaleniami planu uciążliwość dla środowiska istniejących i planowanych obiektów różnych funkcji nie może powodować obniżenia standardów dla sąsiadujących terenów, które przeznaczono dla sąsiadujących terenów. W planie miejscowym ustalono nakaz zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów podlegających ochronie akustycznej zgodnie z przepisami odrębnymi oraz nakaz zastosowania przegród przeciwhałasowych w miejscach, w których następuje przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu obowiązujących na terenach sąsiednich.

12.8. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI

Realizacja zamierzeń planistycznych powodować będzie pewne przekształcenia powierzchni ziemi o charakterze oddziaływania stosownym do powierzchni zabudowy, dróg i placów manewrowych, linii elektroenergetycznych i innych inwestycji.

Do czasu realizacji ustaleń planu tereny pozostaną nadal w dotychczasowym użytkowaniu. Dopiero realizacja planu skutkować będzie oddziaływaniem na powierzchnię ziemi i warstwę gleby.

Obszar objęty planem zagospodarowania przestrzennego charakteryzuje się małym zróżnicowaniem morfologicznym, stąd przy realizacji planowanych inwestycji nie należy spodziewać się istotnych zmian w ukształtowaniu powierzchni. W trakcie realizacji przedsięwzięć, przede wszystkim obiektów kubaturowych, w związku z użyciem ciężkiego sprzętu i składowaniem elementów konstrukcyjnych mogą również wystąpić przekształcenia fizyczne pokrywy glebowej w bezpośrednim sąsiedztwie terenów inwestycji. Przekształcenia fizykochemiczne właściwości gleb wystąpią również na terenach składowania materiałów budowlanych i w wyniku pracy sprzętu

budowlanego, a także w przypadku awaryjnego wycieku substancji ropopochodnych. Skutkiem tych prac może być zniszczenie profilu glebowego, zmiana struktury litologicznej skały macierzystej (podglebia), zmiana struktury fizycznej gleby na skutek ugniatania ciężkim sprzętem budowlanym i składowanym materiałem. W czasie budowy obiektów wystąpić mogą oddziaływania także na tereny przyległe, szczególnie w okresie wzmożonych prac ziemnych (fundamentowanie, uzbrojenie terenu), korzystania ze specjalistycznego sprzętu budowlanego czy wzmożonego ruchu samochodów dostawczych z materiałami budowlanymi, ale w dużej mierze odwracalne. Przy obecnie stosowanej technice realizacji infrastruktury technicznej oddziaływanie na środowisko będzie bezpośrednie i krótkotrwałe.

Poza budową obiektów kubaturowych zagrożenia dla powierzchni ziemi i gleb związane będą z budową dróg oraz z instalowaniem infrastruktury technicznej towarzyszącej projektowanej zabudowie. Skutkiem budowy sieci będą okresowe zagrożenia dla powierzchni ziemi i gleby związane z okresem budowy. Nastąpi zdjęcie wierzchniej warstwy gleby. Po zakończonych robotach wszystkie nawierzchnie powinny być odbudowane. Wykopy powinny być zrehabilitowane poprzez zasypanie z zachowaniem sekwencji występujących warstw. Po zakończeniu realizacji inwestycji infrastruktury technicznej zmiany na powierzchni ziemi i w krajobrazie nie będą widoczne.

Pozytywnie na stan gleby wpłynie wprowadzenie zieleni w ramach powierzchni biologicznie czynnych.

12.9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA KRAJOBRAZ, ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE

Gmina Gręboszyce należy do terenów średnio atrakcyjnych krajobrazowo. Występuje tu krajobraz rolniczy z obszarami pól uprawnych, z zadrzewieniami śródpolnymi i przydrożnymi, krajobraz osadniczy luźną zabudową, który ulega przekształceniom będącym efektem zmian społeczno-gospodarczych. Czynnikiem pogarszającym walory krajobrazowe jest zainwestowanie przemysłowe, zwłaszcza w południowej części gminy. W wyniku realizacji zapisów planu zmieni się dotychczasowe zainwestowanie i zagospodarowanie terenu.

Największy wpływ na krajobraz będzie związany z lokalizacją nowej zabudowy. Negatywne oddziaływanie na krajobraz związane będzie z okresem budowy obiektów. Zlokalizowanie inwestycji wpłynie na stałe pogorszenie estetyki krajobrazu. Wpływ ten zależeć będzie od parametrów technicznych obiektów. Zapisy planu określają m.in. sposób zagospodarowania terenów, wysokość budynków oraz sposób formowania dachu.

Realizacja zapisów planu nie spowoduje negatywnych oddziaływań na zabytki i dobra materialne. Zgodnie z ustaleniami planu teren obejmujący działki nr 114/8 i 114/9 położony jest w granicach obszaru „K” - ochrony krajobrazu kulturowego, dla którego wprowadzono ustalenia dotyczące skali – w tym wysokość – nowej i nadbudowywanej zabudowy, która nie może konkurować z występującą w pobliżu historyczną zabudową. W nowej, a także w istniejącej zabudowie, w której zmienia się bryłę budynku lub w inny sposób modernizuje się jej wygląd zewnętrzny, proporcje brył oraz formy i nachylenia dachów, a także detale, kolorystyka i zastosowane materiałów budowlanych winny nawiązywać do pobliskiej historycznej zabudowy. Ponadto w nowej i modernizowanej zabudowie zakazuje się stosowania materiałów elewacyjnych kolidujących z historycznym otoczeniem, w tym szczególnie sidingów i paneli. Ustalono także, iż ustalono, iż w razie natrafienia na przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy stosować przepisy o ochronie zabytków. Dzięki tym działaniom każda realizacja inwestycji przyczyni się do zbadania istniejącego stanowiska archeologicznego i podjęcia odpowiednich zabiegów zabezpieczających. Nowe przedsięwzięcia, z uwagi na lokalizację oraz charakter oddziaływania na środowisko nie będą miały wpływu na zabytki chronione znajdujące się na obszarach sąsiednich.

12.10. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA POLA ELEKTRO-MAGNETYCZNEGO

Na terenie objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nie znajdują się żadne linie i urządzenia emitujące promieniowanie elektromagnetyczne. Oddziaływanie ewentualnych urządzeń elektroenergetycznych lub telekomunikacyjnych nie powinno powodować ograniczeń dla przyszłego zainwestowania obszaru.

12.11. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA KLIMAT

Planowana zabudowa mieszkaniowa usługowa nie będzie znacząco wpływać na warunki klimatu odczuwalnego przez ludzi. Bardzo ważną rolę w jakości klimatu odgrywa jakość i rodzaj paliw wykorzystywanych do ogrzewania. Obecnie głównym nośnikiem energii wykorzystywanym do celów grzewczych jest węgiel i drewno. W ustaleniach planu, w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, ustalono zaopatrzenie w energię cieplną w oparciu o urządzenia oparte na elektryczności, gazie, oleju o zawartości siarki do 0,3% lub innych proekologicznych mediach (o uciążliwości dla środowiska nie wyższej niż powodowanej przez ogrzewanie gazem sieciowym) lub w oparciu o urządzenia o wysokiej sprawności i niskim stopniu emisji zanieczyszczeń, oparte na paliwach stałych niezaliczonych do proekologicznych mediów. Na własne potrzeby dopuszczono wykorzystywanie nieuciążliwych lokalnych źródeł energii odnawialnej, takich jak: kolektory słoneczne czy urządzenia do odzysku energii z gruntu lub z fermentacji bioodpadów wytwarzanych w danych gospodarstwach domowych.

Korzystnie na warunki klimatu lokalnego wpływać będzie istniejąca i wzbogacona zieleń w ramach powierzchni biologicznie czynnych.

12.12. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ZASOBY NATURALNE

Obszar objęty opracowaniem zlokalizowany jest w zasięgu udokumentowanego – podlegającego ochronie na podstawie odrębnych przepisów – złoża rud miedzi „Retków”. Obszar opracowania obejmujący działki nr 114/8 i 114/9 położony jest ponadto w granicach terenu górniczego „Głogów Głęboki - Przemysłowy”. Realizacja analizowanego planu miejscowego nie będzie miała wpływu na zasoby naturalne występujące na tym terenie.

12.13. POZOSTAŁE ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z USTALEŃ PROJEKTU PLANU

POWAŻNE AWARIE

Przeznaczenie terenów określone w ustaleniach planu miejscowego dopuszcza realizację na jego terenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej i usługowej. Z funkcjonowaniem tego rodzaju obiektów nie wiąże się potencjalne ryzyko wystąpienia poważnych awarii.

GOSPODARKA ODPADAMI

Koordinacja działań w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy należy do kompetencji Urzędu Gminy Gręboszyce. Zapisy planu ustalają prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z gminnym planem gospodarki odpadami i ustawą o odpadach [26]. Gospodarka odpadami niebezpiecznymi i innymi będzie prowadzona zgodnie z wymogami przepisów ochrony środowiska i ustawą o odpadach. Segregowane odpady z terenu gminy Gręboszyce wywożone są do miejsc odzysku i unieszkodliwiania przez specjalistyczne firmy. W związku z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego nie należy się spodziewać znacznego wzrostu ilości odpadów.

W planie miejscowym ustalono, iż wszystkie nieruchomości zabudowane, na obszarze których mogą być wytwarzane odpady, winny być wyposażone w urządzenia służące do gromadzenia odpadów, w tym w niezbędnym zakresie w pojemniki służące selektywnemu zbieraniu odpadów; urządzenia te należy utrzymywać w odpowiednim stanie sanitarnym.

Postępowanie z odpadami niebezpiecznymi będzie prowadzone zgodnie z gminnym planem gospodarki odpadami i ustawą o odpadach [26]. Zapisy planu zagospodarowania przestrzennego dotyczące gospodarki odpadami nie będą wpływać negatywnie na środowisko i przyczynią się do poprawy jego stanu.

13. SYNTEZA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ

Realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wywoła skutki w środowisku i krajobrazie. Skutki te będą zróżnicowane. Przewidywane znaczące oddziaływania ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przedstawiono w tabeli nr 13.1. Oddziaływania te mogą mieć charakter:

1. Zakres oddziaływań:

- bezpośredni (b) – powstają bezpośrednio w wyniku realizacji oraz funkcjonowania inwestycji,
- pośredni (p) lub wtórny (wt) – występują pod wpływem innego bezpośredniego oddziaływania,
- skumulowany (s) – przejawiają się ja suma skutków realizacji i funkcjonowania różnego rodzaju inwestycji rozpatrywanych łącznie, biorąc pod uwagę także oddziaływania istniejących wcześniej przedsięwzięć,

2. Czas i trwałość oddziaływań:

- krótkoterminowe (k) i chwilowe (ch) – powstają w związku z bezpośrednim momentem realizacji inwestycji i w krótkim okresie jej późniejszego funkcjonowania,
- średnioterminowe (ś) – związane są z okresem po realizacji inwestycji, jej uruchomieniem i całkowitym wdrożeniem,
- długoterminowe (dł) i stałe (s) – konsekwencje ich występowania są trwałe i nieprzerwane oraz widoczne lub odczuwalne bezpośrednio lub pośrednio.

W wierszach przedstawiono projektowane przeznaczenie terenu, natomiast w kolumnach zamieszczono ocenę oddziaływania ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego według poniższych kryteriów:

- (+) – oddziaływania pozytywne,
- (-) – oddziaływania negatywne,
- (0) – brak oddziaływań,
- (+/-) lub (-/+) – oddziaływania mieszane lub zależne od innych uwarunkowań.

Tab. 13.1. Prognoza oddziaływania ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze.

Elementy środowiska	Ocena oddziaływania ustaleń planu								
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
U – Tereny przeznaczone dla zabudowy usługowej									
MU – Tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej oraz dla usług									
Różnorodność biologiczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Roślinność	+	0	0	0	0	+	+	+	0
Zwierzęta	-	0	0	0	0	-	-	-	0
Wody powierzchniowe i podziemne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Powietrze atmosferyczne	-	0	0	0	-	-	0	0	-
Powierzchnia ziemi, gleba	-	0	0	0	-	0	0	0	-
Krajobraz	-	0	0	0	-	0	0	0	-
Klimat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Klimat akustyczny	-	-	0	-	-	-	-	-	-
Zasoby naturalne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zabytki i dobra materialne	+	0	0	0	0	0	+	+	0

14. OCENA ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNYCH ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

14.1. OCENA ZGODNOŚCI PROJEKTOWANEGO ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENI Z WARUNKAMI OKREŚLONYMI W OPRACOWANIU EKOFIZJOGRAFICZNYM

W „Opracowaniu ekofizjograficznym dla Gminy Grębocice” [4] przedstawiono wnioski i zalecenia dla potrzeb zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

Ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględniają uwarunkowania określone w ekofizjografii [4].

14.2. OCENA ZGODNOŚCI USTALEŃ PLANU Z PRZEPISAMI PRAWA DOTYCZĄCYMI OCHRONY ŚRODOWISKA

Przy sporządzaniu niniejszego opracowania uwzględniono przepisy odrębne dotyczące ochrony środowiska, przyrody, planowania przestrzennego, ochrony dóbr kultury i itp. Plan respektuje w całości obowiązujące przepisy prawne związane z ochroną środowiska na terenach przebywania i obsługi ludności. Dotyczy to m. in. ustalania standardów akustycznych, odprowadzania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych, magazynowania i zagospodarowania odpadów.

14.3. OCENA STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ

Proponowana w ustaleniach planu struktura funkcjonalno – przestrzenna jest zgodna z wymaganiami ochrony środowiska a także z potrzebami funkcjonalnymi gminy.

Tab. 14.3.1. Ocena struktury funkcjonalno – przestrzennej.

Jednostka bilansowa	Stopień oddziaływania na środowisko	Ocena rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i ich wpływu na środowisko
MB Tereny przeznaczone dla zabudowy usługowej	Rozwój nowej usługowej jako kontynuacji zabudowy w ramach jednostki osadniczej	Rozwiązania funkcjonalno – przestrzenne adaptują istniejące oddziaływania na środowisko i mogą wprowadzić nowe oddziaływania na środowisko w przypadku lokalizacji nowej zabudowy: emisja zanieczyszczeń do powietrza, potencjalne zanieczyszczenia wód i gleb, składowanie odpadów przy jednoczesnym ich ograniczeniu poprzez odpowiednie ustalenia planu miejscowego
MB Tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej oraz dla usług	Rozwój nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej i usługowej jako kontynuacji zabudowy w ramach jednostki osadniczej	

15. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Biorąc pod uwagę identyfikację oraz opis znaczących oddziaływań na środowisko, które mogą być rezultatem realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, poniżej przedstawiono rozwiązania, które mają na celu zapobiegania, ograniczanie lub kompensację tych oddziaływań.

W celu ochrony wód podziemnych i powierzchniowych przewiduje się m.in.:

- Obszar planu miejscowego znajduje się w zasięgu granicy Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 314 „Pradolina rzeki Odra (Głogów)”, w której zakazuje się lokalizacji głębokich składowisk odpadów promieniotwórczych, o których mowa w przepisach Prawa atomowego, a także składowisk odpadów niebezpiecznych oraz składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, o których mowa w przepisach o odpadach.
- Teren oznaczony na rysunku planu symbolem GR.U znajduje się w całości w granicach strefy sanitarnej od czynnego cementarza wynoszącej 150 m, na obszarze, której ustala się zakaz lokalizacji studni oraz zakaz wykorzystywania wody z nich pobranej do picia oraz potrzeb gospodarczych.
- Powierzchnie pokryte nawierzchniami utwardzonymi lub zabudowane muszą mieć sprawnie funkcjonujące odwodnienie deszczowe.
- Zaopatrzenie w wodę musi się odbywać poprzez podłączenie do komunalnej sieci wodociągowej; nakaz ten nie dotyczy poboru wody pozyskiwanej wyłącznie do podlewania roślin lub gaszenia pożarów.
- Ścieki bytowe lub komunalne muszą być kierowane do sieci kanalizacji sanitarnej; dopuszcza się, do czasu realizacji w pobliżu odpowiedniego systemu kanalizacyjnego, gromadzenie ścieków w szczelnych zbiornikach i ich systematyczny wywóz do miejsc zrzutów w systemie kanalizacji sanitarnej lub w przydomowych oczyszczalniach ścieków; na terenach wyposażonych w kanalizację sanitarną wszystkie obiekty, w których mogą powstawać ścieki bytowe, muszą być niezwłocznie podłączone do tej kanalizacji.
- Jeżeli na obszarze objętym planem miejscowym będą wytwarzane ścieki inne niż bytowe komunalne, należy je odprowadzać do sieci, po odpowiednim oczyszczeniu i na warunkach uzgodnionych z właścicielami sieci.
- Wszelkie miejsca postojowe, dojazdy o utwardzonej nawierzchni winny być wyposażone w systemy odprowadzania wód opadowych i roztopowych; w przypadku zastosowania nawierzchni częściowo utwardzonych ("ażurowych") należy odpowiednio zabezpieczyć środowisko gruntowo-wodne przed infiltracją zanieczyszczeń.
- Wody opadowe i roztopowe przed zrzutem do cieków powierzchniowych i gruntu, winny być w razie potrzeby odpowiednio podczyszczane; może to być realizowane na obszarze objętym planem miejscowym lub poza jego granicami.

W celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego przewiduje się m.in.:

- Zaopatrzenie w energię cieplną może być realizowane: w oparciu o urządzenia oparte na elektryczności, gazie, oleju o zawartości siarki do 0,3% lub innych proekologicznych mediach (o uciążliwości dla środowiska nie wyższej niż powodowanej przez ogrzewanie gazem sieciowym) lub w oparciu o urządzenia o wysokiej sprawności i niskim stopniu emisji zanieczyszczeń, oparte na paliwach stałych niezaliczonych do proekologicznych mediów.
- Na własne potrzeby dopuszcza się wykorzystywanie nieuciążliwych lokalnych źródeł energii odnawialnej, takich jak: kolektory słoneczne czy urządzenia do odzysku energii z gruntu lub z fermentacji bioodpadów wytwarzanych w danych gospodarstwach domowych.

W zakresie ochrony przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym wprowadza się m.in.:

- Nakaz zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów podlegających ochronie akustycznej zgodnie z przepisami odrębnymi.
- nakaz zastosowania przegród przeciwhałasowych w miejscach, w których następuje przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu obowiązujących na terenach sąsiednich.

W celu ochrony powierzchni ziemi wraz z glebą ustala się m.in.:

- Na obszarze planu miejscowego zostało udokumentowane – podlegające ochronie na podstawie odrębnych przepisów – złożę rud miedzi „Retków”.

W zakresie gospodarki odpadami przewiduje się przede wszystkim:

- Wszystkie nieruchomości zabudowane, na obszarze których mogą być wytwarzane odpady, winny być wyposażone w urządzenia służące do gromadzenia odpadów, w tym w niezbędnym zakresie w pojemniki służące selektywnemu zbieraniu odpadów; urządzenia te należy utrzymywać w odpowiednim stanie sanitarnym.

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej przewiduje się:

- Teren oznaczony na rysunku planu symbolem GR.U znajduje się w całości w obszarze „K” - ochrony krajobrazu kulturowego, dla którego obowiązują następujące ustalenia:
  - skala – w tym wysokość – nowej i nadbudowywanej zabudowy nie może konkurować z występującą w pobliżu historyczną zabudową;
  - w nowej, a także w istniejącej zabudowie, w której zmienia się bryłę budynku lub w inny sposób modernizuje się jej wygląd zewnętrzny, proporcje brył oraz formy i nachylenia dachów, a także detale, kolorystyka i zastosowane materiałów budowlanych winny nawiązywać do pobliskiej historycznej zabudowy;
  - w nowej i modernizowanej zabudowie zakazuje się stosowania materiałów elewacyjnych kolidujących z historycznym otoczeniem, w tym szczególnie sidingów i paneli.
- W razie natrafienia na przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy stosować przepisy o ochronie zabytków.

Kompensacją przyrodniczą będzie wprowadzenie zieleni na powierzchniach biologicznie czynnych.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, dotyczy wyłącznie obszaru objętego jego granicami. Dlatego wszelkie ustalenia zapisane w planie miejscowym nie mogą dotyczyć terenów sąsiednich.

16. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [25] w zakresie prognozy oddziaływania na środowisko należy przedstawić rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie planu, zwłaszcza w odniesieniu do obszarów Natura 2000.

Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wybranych obszarów w obrębie Grębocice Gminy Grębocice została sporządzona na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [22], w związku z Uchwałą Rady Gminy Grębocice Nr .../.../2012 z dnia ..... 2012 r.

W projekcie dokumentu nie brano pod uwagę rozwiązań alternatywnych. Podjęta przez Radę Gminy uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany planu miejscowego określiła przeznaczenie terenów objętych planem wynikające ze złożonych wniosków. Ponadto przyjęte w dokumencie rozwiązania planistyczne są odzwierciedleniem kierunków rozwoju przestrzennego gminy wyznaczonych w Studium [17]. Jedynym rozwiązaniem alternatywnym byłoby odstąpienie od sporządzenia zmiany planu miejscowego. Skutkowałoby to jednak utrzymaniem obecnego przeznaczenia obszarów, a tym samym zablokowaniem zamierzeń inwestycyjnych. Zagadnienie to bardziej szczegółowo omówiono w rozdziale 8.

W trakcie sporządzania projektu planu miejscowego nie napotkano w zasadzie na żadne trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy. Pojawiły się natomiast problemy z uzyskaniem aktualnych danych dotyczących stanu środowiska na obszarze opracowania, co zasygnalizowano w odpowiednich rozdziałach.

17. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego uwzględniają wymogi ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami aktów prawnych. W prawidłowym funkcjonowaniu zrealizowanych przedsięwzięć na terenie objętym planem jednak zawsze istnieje ryzyko wystąpienia negatywnych zjawisk dla środowiska, trudnych do określenia i zminimalizowania w ustaleniach planu (np. wystąpienie pożaru, wyciek lub eksplozja paliwa w trakcie transportu, awaria sieci wodociągowej lub wodnej, gazowej). Kontrole przestrzegania przepisów dotyczących ochrony środowiska i racjonalnego wykorzystania zasobów przyrody prowadzi na terenie m.in. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, monitorując poszczególne komponenty środowiska, takie jak: wody, powietrze, gleby, klimat akustyczny, promieniowanie elektroenergetyczne i inne.

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem wpływu jego ustaleń na środowisko powinny odnosić do potencjalnego oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu oraz ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, kształtu zabudowy i sposobu zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, zasad ochrony i kształtowania środowiska oraz ładu przestrzennego, a także ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Postuluje się prowadzenie monitoringu środowiska przez odpowiednie organy administracji. W przypadku skarg mieszkańców na ponadnormatywne oddziaływanie prowadzonej działalności w oparciu o uchwalony plan, analizę realizacji jego ustaleń i ich wpływu na środowisko powinien przeprowadzić odpowiedni organ administracji samorządowej. Proponuje się także wykonywanie okresowych przeglądów stanu zainwestowania obszaru i realizacji ustaleń planu, wykonywane przez administrację samorządową w celu oceny prowadzonej polityki przestrzennej. Organ sporządzający miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji Rady do przeprowadzenia analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu, zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [22]. Z tą samą częstotliwością wykonywana byłaby analiza skutków realizacji postanowień projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Należałoby zwrócić szczególną uwagę na realizację ustaleń planu w zakresie urządzania zieleni, krajobrazu i zachowania powierzchni biologicznie czynnej.

Należy również prowadzić bieżące analizy, które umożliwią, jeśli pojawi się taka potrzeba, wprowadzenie odpowiednich zmian i korekt do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Do podstawowych wskaźników, jakie należy uwzględnić w procedurze monitorowania skutków realizacji ustaleń planu można zaliczyć:

- przyrost liczby połączeń do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej (w szt. w skali roku),
- przyrost powierzchni terenów zabudowanych (w ha w ciągu roku),
- przyrost powierzchni biologicznie czynnych (w ha w ciągu roku),
- wydane pozwolenia na budowę (liczba pozwoleń na budowę w ciągu roku).

18. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Z uwagi na położenie gminy Grębocice, jak i lokalizację planowanych przedsięwzięć wynikających z realizacji ustaleń planu miejscowego, wyklucza się możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko.

19. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [25] zobowiązuje do przedstawienia dokumentu analizującego oddziaływanie związane z realizacją ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko i jest wdrożeniem do polskiego prawa odpowiedniej dyrektywy Unii Europejskiej. Prognoza została opracowana zgodnie z obowiązującymi ustawami i dyrektywami.

Główne cele planu zagospodarowania przestrzennego nawiązują do celów ochrony środowiska określonych w innych dokumentach strategicznych opracowanych dla gminy Grębocice, które z kolei nawiązują do celów określonych na szczeblu wojewódzkim, krajowym i międzynarodowym. Prognoza oddziaływania na środowisko ma dostarczyć wiarygodnej i wszechstronnej informacji o potencjalnych oddziaływaniach mogących być rezultatem wdrażania ustaleń planu do realizacji.

Podstawowym celem przeprowadzonej prognozy było określenie na ile ustalenia planu przyczynią się do wdrażania zrównoważonego rozwoju, a działania w niej zawarte gwarantują bezpieczeństwo środowiska przyrodniczego oraz sprzyjają jego ochronie. Jest to postępowanie wskazane z uwagi na konstytucyjny zapis o potrzebie rozwiązywania problemów ochrony środowiska zgodnie ze wspomnianą zasadą zrównoważonego rozwoju.

W prognozie dokonano:

- oceny stopnia i sposobu uwzględnienia zagadnień ochrony środowiska we wszystkich zapisach planu zagospodarowania przestrzennego,
- oceny potencjalnych skutków środowiskowych w przypadku braku realizacji ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego,
- przygotowano rekomendacje pozwalające na pełniejsze uwzględnienie zagadnień ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju w trakcie realizacji ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego.

Celem zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wybranych obszarów w obrębie Grębocice Gminy Grębocice jest przede wszystkim wyznaczenie terenów dla lokalizacji nowej zabudowy usługowej oraz zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej oraz dla usług wraz z infrastrukturą. Planowane zagospodarowanie terenów nie narusza ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grębocice [17].

Obszar objęty zmianą planu zagospodarowania przestrzennego charakteryzuje się:

- Obszar opracowania planu obejmuje działki nr 114/8 i 114/9 położone w północnej części miejscowości Grębocice oraz działkę nr 689 zlokalizowaną we wschodniej części miejscowości gminnej.
- Obszary objęte planem odwadniane są w kierunku cieku Posoka stanowiącego lewobrzeżny dopływ Rudnej.
- Obszar położony jest w zasięgu obszaru wysokiej ochrony wód podziemnych (OWO) Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 314 „Pradolina rzeki Odra (Głogów)”
- Obszar zlokalizowany jest w strefie zagrożenia zalaniem powodziowym, obejmującej prawdopodobny zasięg wielkiej powodzi z lipca 1997 r.
- Utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez holoceńskie namuły.

- Tereny opracowania są słabo zróżnicowane pod względem hipsometrycznym – średnia wysokość wynosi około 82-84 m n.p.m.
- Na obszarach opracowania zostało udokumentowane złożę rud miedzi „Retków” podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych. Ponadto działki nr 114/8 i 114/9 położone są w granicach terenu górniczego „Głogów Głęboki - Przemysłowy”
- Teren nie jest zagrożony osuwaniem się mas ziemnych.
- Użytkowanie terenu to grunty orne nieużytkowane.

Przedmiotem planu jest przede wszystkim wyznaczenie terenów pod lokalizację zabudowy usługowej oraz zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej i usług wraz z wymaganą infrastrukturą.

Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała, że na etapie inwestycyjnym oddziaływanie na środowisko ograniczone będzie do prac ziemnych związanych z wykopami pod fundamenty i pod infrastrukturę techniczną oraz budową dróg a także wystąpią oddziaływania okresowe związane z transportem urobku z wykopów i materiałów budowlanych. W wyniku przeprowadzonej analizy flory i fauny nie stwierdzono występowania, na terenach bezpośrednio przeznaczonych pod zabudowę oraz w ich sąsiedztwie siedlisk gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną prawną. Planowana lokalizacja inwestycji nie wpływa na integralność i powiązanie form ochrony przyrody, w tym obszarów podlegających ochronie w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000. Dotychczasowa wiedza na temat świata zwierząt na obszarze planu i stopnia wykorzystania przez nie tego terenu wskazuje, że projektowane inwestycje nie spowodują negatywnego istotnego wpływu na te osobniki.

Planowana zabudowa nie będzie oddziaływać negatywnie na walory krajobrazowe terenu. Realizacja ustaleń planu nie będzie miała negatywnego wpływu na zabytki i dobra kultury współczesnej. Teren obejmujący działki nr 114/8 i 114/9 położony jest w granicach obszaru „K” - ochrony krajobrazu kulturowego. Ustalenia planu wprowadzają szereg nakazów i zakazów dotyczących realizacji nowych inwestycji. Planowane inwestycje mogą pogorszyć klimat akustyczny, przy czym zapisy planu miejscowego gwarantują zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach zabudowy chronionej akustycznie.

W końcowej części prognozy przedstawiono również rozwiązania eliminujące lub ograniczające ewentualne negatywne oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu na środowisko. Ustalenia planu nie wykazują możliwości oddziaływania transgranicznego.

W wyniku sporządzenia prognozy za pozytywne elementy uznano:

- Brak wpływu na użytkowe poziomy wód podziemnych,
- Brak zanieczyszczeń powietrza pochodzących od ogrzewania budynków,
- Brak negatywnego oddziaływania na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000,
- Brak negatywnego oddziaływania na zabytki i dobra kultury materialnej,
- Brak oddziaływania na zdrowie ludzi z racji zastosowania odpowiednich zabezpieczeń,
- Niewielki wpływ na różnorodność biologiczną.

W wyniku sporządzenia prognozy za negatywne elementy uznano:

- Powstanie dość dużej ilości mas ziemnych, które trzeba będzie wywieźć na miejsce wskazane przez służby gminne,
- Wytworzenie odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych,
- Pogorszenie klimatu akustycznego,
- Pogorszenie walorów krajobrazowych,
- Wzrost zanieczyszczenia powietrza spalinami od środków komunikacji.

Oceniając projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy stwierdzić, że uwzględnia on zasadę zrównoważonego rozwoju. Realizacja ustaleń zmiany planu wiązać się będzie ze zmianami w środowisku przyrodniczym. W ogólnej ocenie oddziaływanie na środowisko przyrodnicze nie będzie znaczące pod warunkiem zastosowania wszystkich ustaleń planu miejscowego. Określone w zmianie planu ustalenia, a co za tym idzie działania, wskazują, że ich realizacja może i powinna odbywać się w sposób ograniczający lub zapobiegający negatywnym skutkom środowiskowym planowanego zagospodarowania.

20. BIBLIOGRAFIA

- 1) „Komentarz do mapy sozologicznej w skali 1:50 000 Arkusz M-33-21-A Głogów”, Baraniecki Leszek, Bieroński Jerzy, Kuźniewski Eugeniusz, Pawlak Władysław, 1998 [1];
- 2) „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030”, Uchwała Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. [2];
- 3) „Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2007 – 2013”, Rada Ministrów, 6 września 2005 r. [3];
- 4) „Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Grębocice” [4];
- 5) „Plan Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Zagłębia Miedziowego”, Polkowice 2005 [5];
- 6) „Plan gospodarki odpadami Województwa Dolnośląskiego”, 2004 [6];
- 7) „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego” (Uchwała nr XLVIII/873/2002 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2002 r.) [7];
- 8) „Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016”, Rada Ministrów, Warszawa, 2008 [8];
- 9) „Polska 2025. Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju”, Rada Ministrów, 2000 [9];
- 10) „Program Ochrony Środowiska Gminy Grębocice”, Wrocław 2004 [10];
- 11) „Program opieki nad zabytkami gminy Grębocice na lata 2007-2011”, Grębocice, 2007 [11];
- 12) „Program zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska dla województwa dolnośląskiego”, 2002 [12];
- 13) „Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim w 2010 roku”, WIOŚ Wrocław, 2011 [13];
- 14) „Strategia Lizbońska”, Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, Warszawa, 2002 [14];
- 15) „Strategia Rozwoju Gminy Grębocice”, Grębocice 2006 [15];
- 16) „Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku”, 2005 [16];
- 17) „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grębocice” (Uchwała Rady Gminy Grębocice Nr XV/59/2007 z dnia 23 października 2007 r.) [17];
- 18) „Szósty Program Działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie Środowiska”, Unia Europejska, 2002 [18];
- 19) „Zrównoważona Europa dla lepszego świata”, tzw. Strategia z Goeteborga, Rada Wspólnot Europejskich, Goeteborg, 2001 [19];
- 20) Dz. U. 1996 Nr 132 poz. 622 *Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2005 r. Nr 236 z późniejszymi zmianami) [20];
- 21) Dz. U. 2001 Nr 62 poz. 627 *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późniejszymi zmianami) [21];
- 22) Dz. U. z 2003 roku Nr 80, poz. 717 *Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 647 z późniejszymi zmianami) [22];
- 23) Dz. U. 2001 Nr 115 poz. 1229 *Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne* (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późniejszymi zmianami) [23];
- 24) Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880 *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późniejszymi zmianami) [24];

- 25) Dz. U. z 2008 Nr 199 poz. 1227 *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późniejszymi zmianami) [25];
- 26) Dz. U. 2001 Nr 62 poz. 628 *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 z późniejszymi zmianami) [26];
- 27) *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826) [27];
- 28) *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego* (Dz. U. nr 137, poz. 984) [28];
- 29) *Natura 2000 - Standardowy Formularz Danych dla Obszarów Specjalnej Ochrony (OSO), dla Obszarów Spełniających Kryteria Obszarów o Znaczeniu Wspólnotowym (OZW) i dla Specjalnych Obszarów Ochrony (SOO)*, www.natura2000.gdos.gov.pl [29].